

महान्यासः

अथातः पञ्चाङ्ग-रुद्राणां न्यासं पूर्वकं जपहोमार्चनाभिषेक-विधिं व्याख्यास्यामः ॥

॥ केशादि पादान्त न्यासः ॥

या ते रुद्र शिवा तनूरघोरा-पापकाशिनी ।

तया न स्तनुवा शन्तमया गिरिशन्ता-भिचाकशीहि ॥ (शिखायै नमः) ॥

अस्मिन् महत्यर्णवेऽन्तरिक्षे भवा अधि ॥

तेषां सहस्र-योजनेऽवधन्वानि तन्मसि ॥ (शिरसे नमः) ॥

सहस्राणि सहस्रशो ये रुद्रा अधि भूम्याम् ।

तेषां सहस्रयोजनेऽवधन्वानि तन्मसि ॥ (ललाटाय नमः) ॥

हृगंसश्-शुचिषद्-वसुरन्तरिक्ष-सद्ब्रोता वेदिष-दतिथिर्-दुरोणसत् ।

नृषद्वरसद्-ऋतसद्-व्योमसदब्जा गोजा ऋतजा अद्रिजा ऋतं बृहत् ॥ (भ्रुवोर्मध्याय नमः) ॥

त्र्यम्बकं यजामहे सुगन्धिं पुष्टिवर्धनम् ।

उर्वारुकमिव बन्धनान्मृत्योर्मुक्षीय मामृतात् ॥ (नेत्राभ्यां नमः) ॥

नमः स्रुत्याय च पथ्याय च नमः काट्याय च नीप्याय च ।

मानस्तोके तनये मा न आयुषि मा नो गोषु मा नो अश्वेषु रीरिषः ।

वीरान्मानो रुद्र भामितोऽवधीर् हविष्मन्तो नमसा विधेम ते ॥ (नासिकाभ्यां नमः) ॥

अवतत्य धनुस्तवगं सहस्राक्ष शतेषुधे ।

निशीर्य शल्यानां मुखा शिवो नः सुमना भव ॥ (मुखाय नमः) ॥

नीलग्रीवाः शितिकण्ठाश्शर्वा अधः क्षमाचराः ॥

महान्यासः

तेषा॑गं॒ सहस्र॑यो॒जने॒-॒ऽव॒ध॒न्वा॒नि॒ तन्म॑सि ॥ (कण्ठाय नमः) ॥

नी॒ल॒ग्री॒वा॒शि॒श॒ति॒क॒ण्ठा॒ दि॒व॒गं॒ रु॒द्रा॒ उप॑श्रिताः ॥

तेषा॑गं॒ सहस्र॑यो॒जने॒-॒ऽव॒ध॒न्वा॒नि॒ तन्म॑सि ॥ (उपकण्ठाय नमः) ॥

नम॑स्ते॒ अ॒स्त्वा॒यु॒धा॒या॒ना॒त॒ता॒य॒ धृ॒ष्ण॒वै ॥

उ॒भा॒भ्या॑मु॒त॒ ते॒ नमो॑ बा॒हु॒भ्यां॒ तव॑ ध॒न्व॒ने ॥ (बाहुभ्यां नमः) ॥

या॒ ते॒ हे॒ति॒र्-मी॑दुष्ट॒म॒ ह॒स्ते॒ ब॒भू॒व॒ ते॒ ध॒नुः॑ ।

तया॑ऽस्मान् वि॒श्व॒त॒स्त्व॒-म॒य॒क्ष्म॒या॒ परि॑ब्भुज ॥ (उपबाहुभ्यां नमः) ॥

परि॑णो॒ रु॒द्र॒स्य॑ हे॒ति॒र्वृ॑णक्तु॒ परि॑ त्वे॒ष॒स्य॑ दु॒र्म॒ति॒र॒घा॒योः॑ ।

अ॒व॒स्थि॒रा॒ म॒घ॒व॒द्भ्य॑स्तनुष्व॒ मी॒द्व॒स्तो॒का॒य॒ तन॑याय मृ॒डय॑ ॥ (मणिबन्धाभ्यां नमः) ॥

ये॒ ती॒र्था॑नि॒ प्र॒च॒र॒न्ति॑ सृ॒का॒व॒न्तो॑ नि॒षं॒गि॒णः॑ ॥

तेषा॑गं॒ सहस्र॑यो॒जने॒ऽव॒ ध॒न्वा॒नि॒ तन्म॑सि ॥ (हस्ताभ्यां नमः) ॥

स॒द्यो॒जा॒तं॑ प्र॒प॒द्या॒मि॒ स॒द्यो॒ जा॒ता॒य॒ वै॒ नमो॑ नमः ।

भ॒वे॒ भ॒वे॒ ना॒ति॑भवे॒ भव॑स्व॒ माम् । भ॒वो॒द्भ॒वा॒य॒ नमः॑ ॥ (अङ्गुष्ठभ्यां नमः) ॥

वा॒म॒दे॒वा॒य॒ नमो॑ ज्येष्ठाय॒ नमः॑ श्रेष्ठाय॒ नमो॑ रु॒द्राय॒ नमः॑ का॒ला॒य॒ नमः॑ क॒ल॒वि॒कर॑णाय॒ नमो॑ ब॒ल॒वि॒कर॑णाय॒ नमो॑

ब॒ला॒य॒ नमो॑ ब॒ल॒प्र॒म॒थ॒ना॒य॒ नम॑स्सर्व॒भू॒त॒द॒म॒ना॒य॒ नमो॑ म॒नो॒न्म॑नाय॒ नमः॑ ॥ (तर्जनीभ्यां नमः) ॥

अ॒घो॒रे॑भ्योऽथ॒घो॒रे॑भ्यो॒ घो॒र॒घो॒र॒-त॒रे॑भ्यः ।

स॒र्वे॑भ्यः॒ सर्व॑श॒र्वे॑भ्यो॒ नम॑स्ते॒ अ॒स्तु॒ रु॒द्र॒रु॒पे॑भ्यः ॥ (मध्यमाभ्यां नमः) ॥

तत्पु॑रुषाय वि॒द्महे॑ म॒हा॒दे॒वा॒य॒ धी॒म॒हि॑ ।

महान्यासः

तन्नो॑ रुद्रः॑ प्र॒चो॒दयात्॑ ॥ (अनामिकाभ्यां नमः) ॥

ई॒शानः॑ सर्व॒विद्या॑नां ई॒श्वरः॑ सर्व॒भूता॑नां ब्रह्माधि॑पतिर्-ब्रह्म॒णोधि॑पतिर्-ब्रह्मा॑ शि॒वो मे॑ अस्तु सदाशि॒वोम् ॥
(कनिष्ठिकाभ्यां नमः) ॥

(नमो हिरण्यबाहवे पशुपतये नमो नमः ॥ करतलकर-पृष्ठाभ्यां नमः)

नमो॑ वः॒ किरि॑केभ्यो॒ दे॒वाना॑गं हृ॒दये॑भ्यः ॥ (हृदयाय नमः) ॥

नमो॑ ग॒णेभ्यो॑ ग॒णप॑तिभ्यश्च वो॒ नमः॑ ॥ (पृष्ठाय नमः) ॥

नमो॑ हि॒रण्य॑बाहवे से॒नान्ये॑ दि॒शां च॒ पत॑ये नमः ॥ (पार्श्वाभ्यां नमः) ॥

विज्यं॑ ध॒नुः क॒पर्दि॑नो वि॒शल्यो॑ बा॒णवा॑गं उ॒त ।

अने॑शन्नस्ये॒षव आ॒भुर॑स्य नि॒षङ्ग॑थिः । (जटराय नमः) ॥

हि॒रण्य॑गर्भस्सम॒वर्त॑ताग्रे भू॒तस्य॑ जा॒तः प॑तिरेक॑ आसीत् ।

सदा॑धार पृथि॒वीन्ध्या॑मु॒तेमां॑ कस्मै॒ देवा॑य ह॒विषा॑ वि॒धेम ॥ (नाभ्यै नमः) ॥

मी॒ढुष्ट॑म शि॒वत॑म शि॒वो न॑स्सु॒मना॑ भव ।

प॒रमे॑ वृ॒क्ष आ॑यु॒धं-नि॒धाय॑ कृ॒त्तिं व॑सान॒ आच॑र पि॒नाकं॑ बिभ्र॒दाग॑हि ॥ (कट्यै नमः) ॥

ये भू॒तानां॑-अधि॑पतयो वि॒शिखा॑सः क॒पर्दि॑नः ।

तेषा॑गं स॒हस्र॑यो॒जने॑ऽव॒धन्वा॑नि तन्मसि ॥ (गुह्याय नमः) ॥

ये अ॒न्नेषु॑ वि॒विध्य॑न्ति पा॒त्रेषु॑ पि॒बतो॑ जना॒न् ।

तेषा॑गं स॒हस्र॑यो॒जने॑ऽव॒धन्वा॑नि तन्मसि ॥ (अण्डाभ्यां नमः) ॥

स शि॒रा जा॒तवे॑दा अ॒क्षरं॑ प॒रमं॑ प॒दम् ।

महान्यासः

वेदाना॑गं-शिर॑सि मा॒ता आ॒युष्मन्तं॑ करोतु॒ माम् ॥ (अपानाय नमः) ॥
मानो॑ महा॒न्तमु॑त मानो॑ अर्भकं॒ मा न॒ उक्ष॑न्त-मु॒त मा न॑ उक्षि॒तम् ।
मा नो॑ऽवधीः पि॒तरं॒ मोत॑ मा॒तरं॒ प्रि॒या मा न॑स्तनुवो॒ रुद्र॑ रीरिषः ॥ (ऊरूभ्यां नमः) ॥
एष॑ ते॒ रुद्र-भा॒गस्तञ्जु॑षस्व॒ तेना॑वसेन॒ परो
मू॒जव॑तोऽती॒ह्यव॑तत॒ धन्वा॑ पिना॒कह॑स्तः कृ॒त्तिवा॑साः ॥ (जानुभ्यां नमः) ॥
स॒गं॒सृष्ट॑जि॒त्सोम॑पा॒ बाहु॑-श॒ध्यूर्ध्वं॑ धन्वा॒ प्रति॑हिताभिरस्ता ॥
बृ॒हस्प॑ते॒ परि॑दीया॒ रथे॑न॒ रक्षो॑हाऽमि॒त्रागं॑ अप॒बाध॑मानः ॥ (जंघाभ्यां नमः) ॥
विश्वं॑ भू॒तं भु॑वनं॒ चि॒त्रं बहु॑धा॒ जा॒तं जा॑यमानं॒ च॒ यत् ।
सर्वो॑ ह्येष॒ रुद्र-स्त॑स्मै॒ रुद्रा॑य॒ नमो॑ अस्तु ॥ (गुल्फाभ्यां नमः) ॥
ये प॒थां प॑थि॒रक्ष॑य॒ ऐल॑बृ॒दा य॒व्युधः॑ ॥
तेषा॑गं॒ सह॑स्रयो॒जने॑ऽवधन्वानि॒ तन्म॑सि ॥ (पादाभ्यां नमः) ॥
अध्य॑वोचदधिवक्ता॒ प्रथ॑मो॒ दैव्यो॑ भिषक् ।
अ॒हीग्ंश्च॑ सर्वा॒ञ्जम्भ॑यन् सर्वा॒श्च या॑तु॒धान्यः॑ ॥ (कवचाय हुम्) ॥
नमो॑ बि॒ल्मिने॑ च॒ कव॑चिने॒ च॒ नमः॑ श्रु॒ताय॑ च॒ श्रु॒तसे॑नाय॒ च ॥ (उपकवचाय हुम्) ॥
नमो॑ अस्तु॒ नील॑ग्रीवाय॒ सह॑स्रा॒क्षाय॑ मी॒ढुषे॑ ।
अथो॑ ये॒ अस्य॑ स॒त्वानो॑ऽहन्तेभ्यो॒ कर॑न्नमः ॥ (नेत्रत्रयाय वौषट्) ॥
प्रमु॑ञ्च॒ धन्व॑नस्त्वमु॒भयो॑रार्त्तियो॒र्ज्याम् ।
याश्च॑ ते॒ हस्त॑ इ॒षवः॒ परा॑ ता॒ भग॑वो वप ॥ (अस्त्राय फट्) ॥
य ए॒ताव॑न्तश्च॒ भूया॑गंसश्च॒ दि॒शो॑ रु॒द्रा वि॑तस्थिरे ।

महान्यासः

तेषां॑ सहस्र॑योजने॒ ऽवध॑न्वानि तन्मसि ॥ (इति दिग्बन्धः) ॥

ॐ नमो भगवते रुद्राय ॥

॥ दशाङ्ग न्यासः ॥२॥

ॐ (मूर्ध्ने) नमः । नं (नासिकायै) नमः । मों (ललाटाय) नमः । भं (मुखाय) नमः । गं (कण्ठाय) नमः । वं (हृदयाय) नमः । तें (दक्षिण हस्ताय) नमः । रुं (वाम हस्ताय) नमः । द्रां (नाभ्यै) नमः । यं (पादाभ्यां) नमः

॥ पञ्चाङ्ग न्यासः ॥३॥ (पादादिमूर्धान्त पंचाङ्गन्यासः)

सद्यो॑जातं प्रपद्यामि॒ सद्यो॑ जाताय॒ वै नमो॑ नमः ।

भवे॑ भवे॒ नाति॑भवे॒ भवस्व॒ माम् । भवो॑द्भवाय॒ नमः ॥ (पादाभ्यां नमः)

वाम॑देवाय॒ नमो॑ ज्येष्ठाय॒ नमः॑ श्रेष्ठाय॒ नमो॑ रुद्राय॒ नमः॑ कालाय॒ नमः॑ कल॑विकरणाय॒ नमो॑ बल॑विकरणाय॒ नमो॑ बलाय॒ नमो॑ बल॑प्रमथनाय॒ नमः॑-स्सर्व॑भुतदमनाय॒ नमो॑ मनो॑न्मनाय॒ नमः॑ ॥ (ऊरूभ्यां नमः) ॥

अघो॑रैभ्यो॒ ऽथ घो॑रैभ्यो॒ घो॒रघो॑र-तरेभ्यः ।

सर्वै॑भ्य-स्सर्व॑शर्वै॑भ्यो॒ नमस्ते॑ अस्तु॒ रुद्र॑रूपेभ्यः ॥ (हृदयाय नमः) ॥

तत्पु॑रुषाय॒ विद्महे॑ महा॒ देवाय॑ धीमहि । तन्नो॑ रुद्रः प्रचो॒ दयात् ॥ (मुखाय नमः) ॥

ईशा॑नस्सर्व॑विद्यानाम् ईश्वर॑स्सर्व॑ भू॒तानां॑ ब्रह्मा॑धिपतिर्ब्रह्म॑णोधिपतिर्ब्रह्मा॑ शिवो॑ मे अस्तु सदा॑शिवोम् ॥ (मूर्ध्ने नमः) ॥

॥ हंसगायत्री ॥४॥

अस्य॑ श्री हंसगायत्री महामन्त्रस्य, अव्यक्त परब्रह्म ऋषिः, अनुष्टुप् छन्दः, परमहंसो देवता ॥ हंसां बीजम्, हंसीं शक्तिः, हंसूं कीलकम् ॥ परमहंस प्रसाद सिद्ध्यर्थे जपे विनियोगः ॥

हंसां अङ्गुष्ठभ्यां नमः ॥ हंसीं तर्जनीभ्यां नमः ॥ हंसूं मध्यमाभ्यां नमः ॥

हंसैः अनामिकाभ्यां नमः ॥ हंसौः कनिष्ठिकाभ्यां नमः ॥ हंसः करतल-करपृष्ठाभ्यां नमः ॥

हंसां हृदयाय नमः ॥ हंसीं शिरसे स्वाहा ॥ हंसूं शिखायै वषट् ॥ हंसैः कवचाय हुम् ॥

महान्यासः

हंसौ नेत्रत्रयाय वौषट् । हंसः अस्त्राय फट् ॥ भूर्भुवस्सुवरोमिति दिग्बन्धः ॥ ध्यानम् ॥

गमागमस्थं गमनादिशून्यं चिद्रूपदीपं तिमिरापहारम् ।

पश्यामि ते सर्वजनान्तरस्थं नमामि हंसं परमात्मरूपम् ॥

हंस हंसाय विद्महे परमहंसाय धीमहि । तन्नो हंसः प्रचोदयात् ॥ (3 times)

हंस हंसेति यो ब्रूयाद्धंसो नाम सदाशिवः ।

एवं न्यासविधिं कृत्वा ततः संपुटमारभेत् ॥

॥ दिक् संपुटन्यासः ॥ ५ ॥

ॐ भूर्भुवस्सुवरोम् । लम् ।

त्रा॒ता॒र॒मि॒न्द्र॒ म॒वि॒ता॒र॒मि॒न्द्र॒ग्ं॒ ह॒वे॒ ह॒वे॒ सु॒ह॒व॒ग्ं॒ शू॒र॒मि॒न्द्र॒म् ॥

हु॒वे॒ नु॒ श॒क्रं॑ पु॒रु॒हू॒त-मि॒न्द्र॒ग्ं॑ -स्व॒स्ति॒ नो॑ म॒घ॒वा॑ धा॒त्वि॒न्द्रः॑ ।

लं इन्द्राय वज्रहस्ताय सुराधिपतये ऐरावत-वाहनाय साङ्गाय

सायुधाय सशक्ति सपरिवाराय (सर्वालङ्कार भूशिताय) उमामहेश्वर पार्षदाय नमः । लं इन्द्राय नमः ।

पूर्व-दिग्भागे इन्द्रः सुप्रीतो वरदो भवतु ॥५-१॥

ॐ भूर्भुवस्सुवरोम् । रम् ।

त्वन्नो॑ अ॒ग्ने॒ वरु॑णस्य वि॒द्वान् दे॒वस्य॑ हे॒डोऽव॑यासिसी॒ष्ठाः ।

य॒जि॒ष्ठो॒ वह्नि॑त॒मश्शो॑शु॒चानो॑ वि॒श्वा द्वेषा॑ग्ं॒सि प्र॑मु॒मुग्ध्य॑स्मत् ॥

रं अग्नये शक्ति-हस्ताय तेजोऽधिपतये अज-वाहनाय साङ्गाय

सायुधाय सशक्ति सपरिवाराय (सर्वालङ्कार भूशिताय) उमामहेश्वर पार्षदाय नमः । रं अग्नये नमः ।

आग्नेय-दिग्भागे अग्निः सुप्रीतो वरदो भवतु ॥५-२॥

ॐ भूर्भुवस्सुवरोम् । हम् ।

सु॒ग॒न्नः॑ प॒न्था॒मभ॑यं कृ॒णोतु॑ । यस्मि॒न्नक्ष॑त्रे॒ यम॑ ए॒ति॒ राजा॑ ॥

यस्मि॒न्नेन॑ म॒भ्यषि॑ञ्चन्त॒ देवाः॑ । तद॑स्य चि॒त्रं॒ ह॒विषा॑ यजाम ॥

महान्यासः

हं यमाय दण्डहस्ताय धर्माधिपतये महिष-वाहनाय साङ्गाय
सायुधाय सशक्ति सपरिवाराय (सर्वालङ्कार भूशिताय) उमामहेश्वर पार्षदाय नमः । हं यमाय नमः ।
दक्षिण-दिग्भागे यमः सुप्रीतो वरदो भवतु ॥५-३॥

ॐ भूर्भुवस्सुवरोम् । षम् ।

असु॑न्वन्त-मय॑जमानमिच्छ॑स्तेनस्ये॒त्यान्तस्कर॑स्यान्वेषि ।
अ॒न्यम॒स्मदिच्छ॑ सा त इ॒त्या नमो॑ देवि निर्ऋ॒ते तुभ्य॑मस्तु ॥
षं निर्ऋ॒तये खड्ग॑-हस्ताय रक्षोधिपतये नर-वाहनाय साङ्गाय

सायुधाय सशक्ति सपरिवाराय (सर्वालङ्कार भूशिताय) उमामहेश्वर पार्षदाय नमः । षं निर्ऋ॒तये नमः ।
निर्ऋ॒ति-दिग्भागे निर्ऋ॒तिस्सुप्री॑तो वरदो भवतु ॥५-४॥

ॐ भूर्भुवस्सुवरोम् । वम् ।

तत्वा॑ यामि ब्रह्म॑णा वन्द॑मानस्तदा शा॒स्ते यज॑मानो ह॒विर्भिः॑ ।
अहे॑डमानो वरु॒णेह॒बोध्यु॑रुशगं स॒ मा न॒ आयुः॑ प्रमोषीः ॥
वं वरु॑णाय पाश-हस्ताय जलाधिपतये मकर-वाहनाय साङ्गाय

सायुधाय सशक्ति सपरिवाराय (सर्वालङ्कार भूशिताय) उमामहेश्वर पार्षदाय नमः । वं वरु॑णाय नमः ।
पश्चिम-दिग्भागे वरु॑णः सुप्रीतो वरदो भवतु ॥५-५॥

ॐ भूर्भुवस्सुवरोम् । यम् ।

आ नो॑ नि॒युद्धि॑श॒तिनी॑भिरध्व॒रम् । स॒हस्रि॑णीभि-रुपयाहि य॒ज्ञम् ।
वायो॑ अ॒स्मिन् ह॒विषि॑ मादयस्व । यू॒यं पा॑त स्व॒स्तिभि॑स्सदा नः ॥
यं वाय॑वे साङ्कुशध्वज-हस्ताय प्राणाधिपतये मृग-वाहनाय साङ्गाय

सायुधाय सशक्ति सपरिवाराय (सर्वालङ्कार भूशिताय) उमामहेश्वर पार्षदाय नमः । यं वाय॑वे नमः ।
वायव्य-दिग्भागे वायुः सुप्रीतो वरदो भवतु ॥५-६॥

महान्यासः

ॐ भूर्भुवस्सुवरोम् । सम् ।

व॒य॒ग्ं॑ सो॒म व्र॒ते त॒व । म॒न॒स्त॒नू॒षु बि॒भ्र॒तः॑ । प्र॒जा॒व॒न्तो॑ अ॒शी॒म॒हि ॥
सं सो॒माय॑ अ॒मृत॑ क॒लश॑-ह॒स्ताय॑ नक्ष॒त्राधि॑प॒तये॑ अ॒श्व-वा॑ह॒नाय॑ सा॒ङ्गाय॑
सा॒यु॒धाय॑ स॒शक्ति॑ स॒परि॒वाराय॑ (स॒र्वाल॑ङ्कार भू॒शिताय॑) उ॒माम॑हेश्वर पार्ष॒दाय॑ नमः । सं सो॒माय॑ नमः ।
उ॒त्तर॑-दिग्भागे सोमः सु॒प्रीतो॑ वरदो भवतु ॥५-७॥

ॐ भूर्भुवस्सुवरोम् । शम् ।

त॒मी॒शा॒नं॑ ज॒गत॑-स्त॒स्थु॒षस्प॑तिम् ॥ धि॒यं जि॒न्व॒म॒व॒से॑ हू॒म॒हे व॒यम् ।
पू॒षा नो॒ यथा॑ वे॒द॒सा॒म॒सद्-वृ॒धे । र॒क्षि॒ता पा॒यु-र॑द॒ब्धस्स्व॒स्तये॑ ॥
शं ई॒शानाय॑ शू॒ल-ह॒स्ताय॑ वि॒द्याधि॑प॒तये॑ वृष॒भ-वा॑ह॒नाय॑ सा॒ङ्गाय॑
सा॒यु॒धाय॑ स॒शक्ति॑ स॒परि॒वाराय॑ (स॒र्वाल॑ङ्कार भू॒शिताय॑) उ॒माम॑हेश्वर पार्ष॒दाय॑ नमः । शं ई॒शानाय॑ नमः ।
ई॒शान॑-दिग्भागे ईशानः सु॒प्रीतो॑ वरदो भवतु ॥५-८॥

ॐ भूर्भुवस्सुवरोम् । अम् ।

अ॒स्मे रु॒द्रा मे॒ह॒ना प॑र्व॒तासो॑ वृ॒त्र॒ह॒त्ये भ॑र हू॒तौ स॒जोषाः॑ ।
य॒शं॑स॒ते स्तु॒वते॑ धा॒यि प॒ज्र इ॒न्द्र॒ज्ये॒ष्ठा अ॒स्मां अ॒व॒न्तु॑ दे॒वाः ॥
अं ब्र॒ह्म॒णे प॒द्म-ह॒स्ताय॑ लो॒काधि॑प॒तये॑ हंस-वा॒ह॒नाय॑ सा॒ङ्गाय॑
सा॒यु॒धाय॑ स॒शक्ति॑ स॒परि॒वाराय॑ (स॒र्वाल॑ङ्कार भू॒शिताय॑) उ॒माम॑हेश्वर पार्ष॒दाय॑ नमः । अं ब्र॒ह्म॒णे नमः ।
ऊ॒र्ध्व-दिग्भागे॑ ब्रह्मा सु॒प्रीतो॑ वरदो भवतु ॥५-९॥

ॐ भूर्भुवस्सुवरोम् । हीम् ।

स्यो॒ना पृ॑थि॒वि भ॒वानृ॑क्ष॒रा नि॒वेश॑नी । य॒च्छा॒न॒शर्म॑ स॒प्र॒थाः ॥
हीं वि॒ष्ण॒वे च॒क्र-ह॒स्ताय॑ ना॒गाधि॑प॒तये॑ गरुड-वा॒ह॒नाय॑ सा॒ङ्गाय॑
सा॒यु॒धाय॑ स॒शक्ति॑ स॒परि॒वाराय॑ (स॒र्वाल॑ङ्कार भू॒शिताय॑) उ॒माम॑हेश्वर पार्ष॒दाय॑ नमः । हीं वि॒ष्ण॒वे नमः ।

महान्यासः

अथो-दिग्भागे विष्णुस्सुप्रीतो वरदो भवतु ॥५-१०॥

॥ षोडशाङ्ग रौद्रीकरणम् ॥ ६ ॥

(नमश्शंभवे च मयोभवे च नमश्शङ्कराय च मयस्कराय च नमश्शिवाय च शिवतराय च ॥)

विभूरसि प्रवाहणो रौद्रेणानीकेन पाहि माग्ने पिपृहि मा मा मा हिग्ंसीः ॥ (शिखास्थाने रुद्राय नमः)

(नमश्शंभवे च मयोभवे च नमश्शङ्कराय च मयस्कराय च नमश्शिवाय च शिवतराय च ॥)

वहिरसि हव्यवाहनो रौद्रेणानीकेन पाहि माग्ने पिपृहि मा मा मा हिग्ंसीः ॥ (शिरःस्थाने रुद्राय नमः)

(नमश्शंभवे च मयोभवे च नमश्शङ्कराय च मयस्कराय च नमश्शिवाय च शिवतराय च ॥)

श्वान्नोसि प्रचेताः रौद्रेणानीकेन पाहि माग्ने पिपृहि मा मा मा हिग्ंसीः ॥ (मूर्ध्नस्थाने रुद्राय नमः)

(नमश्शंभवे च मयोभवे च नमश्शङ्कराय च मयस्कराय च नमश्शिवाय च शिवतराय च ॥)

तुथोसि विश्ववेदा रौद्रेणानीकेन पाहि माग्ने पिपृहि मा मा मा हिग्ंसीः ॥ (ललाटआस्थाने रुद्राय नमः)

(नमश्शंभवे च मयोभवे च नमश्शङ्कराय च मयस्कराय च नमश्शिवाय च शिवतराय च ॥)

उशिगसिकवी रौद्रेणानीकेन पाहि माग्ने पिपृहि मा मा मा हिग्ंसीः ॥ (भ्रुवोःस्थाने रुद्राय नमः)

(नमश्शंभवे च मयोभवे च नमश्शङ्कराय च मयस्कराय च नमश्शिवाय च शिवतराय च ॥)

अङ्गारिसि बंभारी रौद्रेणानीकेन पाहि माग्ने पिपृहि मा मा मा हिग्ंसीः ॥ (मुखस्थाने रुद्राय नमः)

(नमश्शंभवे च मयोभवे च नमश्शङ्कराय च मयस्कराय च नमश्शिवाय च शिवतराय च ॥)

अवस्युरसि दुवस्वान् रौद्रेणानीकेन पाहि माग्ने पिपृहि मा मा मा हिग्ंसीः ॥ (कण्ठस्थाने रुद्राय नमः)

(नमश्शंभवे च मयोभवे च नमश्शङ्कराय च मयस्कराय च नमश्शिवाय च शिवतराय च ॥)

शुन्ध्यूरसि मार्जालीयो रौद्रेणानीकेन पाहि माग्ने पिपृहि मा मा मा हिग्ंसीः ॥ (बाह्वोःस्थाने रुद्राय नमः)

महान्यासः

(नमश्शंभवे च मयोभवे च नमश्शङ्कराय च मयस्कराय च नमश्शिवाय च शिवतराय च ॥)

स॒म्राड॑सि कृ॒शानू॑ रौ॒द्रेणा॑नीकेन पा॒हि मा॑ऽग्ने पि॒पृहि॑ मा॒ मा॒ मा॑ हि॒गं॑सीः ॥ (उरस्थाने रुद्राय नमः)

(नमश्शंभवे च मयोभवे च नमश्शङ्कराय च मयस्कराय च नमश्शिवाय च शिवतराय च ॥)

प॒रिष॑द्यो॒सि प॑व॒मानो॑ रौ॒द्रेणा॑नीकेन पा॒हि मा॑ऽग्ने पि॒पृहि॑ मा॒ मा॒ मा॑ हि॒गं॑सीः ॥ (हृदयस्थाने रुद्राय नमः)

(नमश्शंभवे च मयोभवे च नमश्शङ्कराय च मयस्कराय च नमश्शिवाय च शिवतराय च ॥)

प॒रत॑क्वासि नभ॒स्वान् रौ॒द्रेणा॑नीकेन पा॒हि मा॑ऽग्ने पि॒पृहि॑ मा॒ मा॒ मा॑ हि॒गं॑सीः ॥ (नाभिस्थाने रुद्राय नमः)

(नमश्शंभवे च मयोभवे च नमश्शङ्कराय च मयस्कराय च नमश्शिवाय च शिवतराय च ॥)

अ॒संमृ॑ष्टो॒सि ह॒व्यसू॒दो रौ॒द्रेणा॑नीकेन पा॒हि मा॑ऽग्ने पि॒पृहि॑ मा॒ मा॒ मा॑ हि॒गं॑सीः ॥ (कटिस्थाने रुद्राय नमः)

(नमश्शंभवे च मयोभवे च नमश्शङ्कराय च मयस्कराय च नमश्शिवाय च शिवतराय च ॥)

ऋ॒त॒धा॒मा॒सि सु॒व॒ ज्यो॑ती रौ॒द्रेणा॑नीकेन पा॒हि मा॑ऽग्ने पि॒पृहि॑ मा॒ मा॒ मा॑ हि॒गं॑सीः ॥ (ऊरुस्थाने रुद्राय नमः)

(नमश्शंभवे च मयोभवे च नमश्शङ्कराय च मयस्कराय च नमश्शिवाय च शिवतराय च ॥)

ब्र॒ह्म॒ज्यो॒तिर॑सि सु॒व॒र्धा॒मा रौ॒द्रेणा॑नीकेन पा॒हि मा॑ऽग्ने पि॒पृहि॑ मा॒ मा॒ मा॑ हि॒गं॑सीः ॥ (जान्वोःस्थाने रुद्राय नमः)

(नमश्शंभवे च मयोभवे च नमश्शङ्कराय च मयस्कराय च नमश्शिवाय च शिवतराय च ॥)

अ॒जो॑स्येक॒पाद् रौ॒द्रेणा॑नीकेन पा॒हि मा॑ऽग्ने पि॒पृहि॑ मा॒ मा॒ मा॑ हि॒गं॑सीः ॥ (जङ्घयोःस्थाने रुद्राय नमः)

(नमश्शंभवे च मयोभवे च नमश्शङ्कराय च मयस्कराय च नमश्शिवाय च शिवतराय च ॥)

अ॒हिर॑सि बु॒ध्नियो॑ रौ॒द्रेणा॑नीकेन पा॒हि मा॑ऽग्ने पि॒पृहि॑ मा॒ मा॒ मा॑ हि॒गं॑सीः ॥ (पादयोःस्थाने रुद्राय नमः)

त्व॒ग॒स्थि॒ग॒तैः॑ सर्व॒पापैः॑ प्र॒मुच्य॑ते । सर्व॒भूतेष्व॑पराजितो भवति ।

ततो भूतप्रेत पिशाच ब्रह्मराक्षस यक्ष यमदूत शाकिनी डाकिनी

सर्प श्वापद वृश्चिक तस्करा-द्युपद्रवा-द्युपघाताः ।

महान्यासः

सर्वे ज्वलन्तं पश्यन्तु । मां रक्षन्तु । सर्वान् महा जनान् रक्षन्तु ।
येतान् ग्रामस्थान् रक्षन्तु ॥ ६-१७ ॥

॥ गुह्यादि-मस्तकान्तं षडङ्गन्यासः ॥ ७ ॥

मनो॑ ज्योति॑र्जुषता॒-माज्यं॑ विच्छि॑न्नं य॒ज्ञगं॑ समि॒मं द॑धातु ।
या इ॒ष्टा उ॒षसो॑ नि॒मृच॑श्च तास्सन्द॑धामि ह॒विषा॑ घृ॒तेन॑ ॥ (गुह्याय नमः)
अ॒बो॑द्ध्यग्नि॒स्समि॑धा॒ जनानां॑ प्रति॒ धेनु॑मिवा॒यती॑-मु॒षासम्॑ ।
य॒ह्वा इ॒व प्र॒वया॑ मु॒ज्जिहा॑नाः प्र॒भान॑वस्सि॒स्रते॑ नाक॒मच्छ॑ ॥ (नाभ्यै नमः)
अ॒ग्नि॒र्मूर्धा॑ दि॒वः क॒कुत् प॑तिः पृथि॒व्या अ॒यम् । अ॒पागं॑-रे॒तागं॑सि जि॒न्वति॑ ॥ (हृदयाय नमः)
मूर्धा॑नं दि॒वो अ॒रतिं॑ पृथि॒व्या वै॒श्वान॑र-मृ॒ताय॑ जा॒तम॒ग्निम् ।
क॒विगं॑ स॒म्राज॑-मति॒थिं॒ जनानां॑ आ॒सन्ना॑ पात्रं॒ जन॑यन्त दे॒वाः ॥ (कण्ठाय नमः)
म॒र्माणि॑ ते॒ वर्म॑भिश्छादयामि॒ सोम॑स्त्वा॒ राजा॑ऽमृते॒नाभि॑वस्ताम् ।
उ॒रोर्व॑रीयो॒ वरि॑वस्ते अस्तु॒ जय॑न्तं॒ त्वा म॑नु॒मद॑न्तु दे॒वाः ॥ (मुखाय नमः)
जा॒तवे॑दा॒ यदि॑ वा पा॒वको॑ऽसि । वै॒श्वान॑रो॒ यदि॑ वा वै॒ध्युतो॑ऽसि ।
शं॒प्रजा॑भ्यो॒ यज॑मानाय लो॒कम् ॥ ऊ॒र्जं पु॒ष्टिं द॑द॒द्भ्याव॑वृत्स्व ॥ (शिरसे नमः)
॥ आ॒त्मर॑क्षा कर्त्तव्या ॥

॥ आ॒त्मर॑क्षा ॥ ८ ॥

ब्र॒ह्मा॒त्म॒न्च॑दसृ॒जत॑ । तद॑का॒मय॑त । स॒मा॒त्म॒ना प॑द्येयेति ।
आ॒त्म॒न्ना॒त्म॒न् नित्या॑म॒न्नय॑त । तस्मै॑ द॒शम॑गं॒ हूतः॑ प्रत्य॒शृणो॑त् ।
स द॑श॒हूतो॑ऽभवत् । द॑श॒हूतो॑ ह॒वै ना॒मैषः॑ । तं वा ए॒तं द॑श॒हूत॑गं॒ सन्त॑म् ॥

महान्यासः

द॒श॒हो॒ते॒त्या॒च॒क्ष॒ते॒ प॒रो॒क्षे॒ण । प॒रो॒क्ष॒प्रि॒या इ॒व हि दे॒वाः ॥
आ॒त्म॒न्ना॒त्म॒न् नित्या॑म॒न्त्र॒यत । तस्मै॑ स॒प्त॒म॒गं हू॒तः प्र॒त्य॒शृ॒णोत् ।
स स॒प्त॒हू॒तोऽभ॒वत् । स॒प्त॒हू॒तो ह॒वै ना॒मैषः॑ । तं वा ए॒त॒गं स॒प्त॒हू॒त॒गं स॒न्तम् ॥
स॒प्त॒हो॒ते॒त्या॒च॒क्ष॒ते॒ प॒रो॒क्षे॒ण । प॒रो॒क्ष॒प्रि॒या इ॒व हि दे॒वाः ॥
आ॒त्म॒न्ना॒त्म॒न् नित्या॑म॒न्त्र॒यत । तस्मै॑ ष॒ष्ठ॒गं हू॒तः प्र॒त्य॒शृ॒णोत् ।
स ष॒ड्ढू॒तोऽभ॒वत् । ष॒ड्ढू॒तो ह॒वै ना॒मैषः॑ । तं वा ए॒त॒गं ष॒ड्ढू॒त॒गं स॒न्तम् ॥
ष॒ड्ढो॒ते॒त्या॒च॒क्ष॒ते॒ प॒रो॒क्षे॒ण । प॒रो॒क्ष॒प्रि॒या इ॒व हि दे॒वाः ॥
आ॒त्म॒न्ना॒त्म॒न् नित्या॑म॒न्त्र॒यत । तस्मै॑ प॒ञ्च॒म॒गं हू॒तः प्र॒त्य॒शृ॒णोत् ।
स प॒ञ्च॒हू॒तोऽभ॒वत् । प॒ञ्च॒हू॒तो ह॒वै ना॒मैषः॑ । तं वा ए॒तं प॒ञ्च॒हू॒त॒गं स॒न्तम् ॥
प॒ञ्च॒हो॒ते॒त्या॒च॒क्ष॒ते॒ प॒रो॒क्षे॒ण । प॒रो॒क्ष॒प्रि॒या इ॒व हि दे॒वाः ॥
आ॒त्म॒न्ना॒त्म॒न् नित्या॑म॒न्त्र॒यत । तस्मै॑ च॒तु॒र्थ॒गं हू॒तः प्र॒त्य॒शृ॒णोत् ।
स च॒तु॒र्हू॒तोऽभ॒वत् । च॒तु॒र्हू॒तो ह॒वै ना॒मैषः॑ । तं वा ए॒तं च॒तु॒र्-हू॒त॒गं स॒न्तम् ॥
च॒तु॒र्हो॒ते॒त्या॒च॒क्ष॒ते॒ प॒रो॒क्षे॒ण । प॒रो॒क्ष॒प्रि॒या इ॒व हि दे॒वाः ॥
तम॑ब्रवीत् । त्वं वै मे॒ नेदि॑ष्ठ॒गं हू॒तः प्र॒त्य॒श्रौ॒षीः । त्वयै॑ ना॒ना॒ख्या॒ता॒र इति॑ ।
तस्मा॑न्नु॒है॒नाग्श्च॑तु॒र्हो॒ता॒र इत्या॑ च॒क्ष॒ते । तस्मा॑च्छु॒श्रू॒षुः पु॒त्रा॒णा॒गं हृ॒द्य॒तमः॑ ।
नेदि॑ष्ठो हृ॒द्य॒तमः॑ । नेदि॑ष्ठो ब्र॒ह्म॒णो भ॒वति॑ । य ए॒वं वेद॑ ॥ (आ॒त्म॒ने नमः॑)
॥ शि॒वसङ्क॑ल्पः ॥ ९ ॥

ये॒ने॒दं भू॒तं भु॒वनं॑ भ॒विष्य॑त् परि॒गृ॒ही॒तम॑मृ॒तेन॑ सर्वा॒म् ॥
येन॑ य॒ज्ञ॒स्त्राय॑ते॒ स॒प्त॒हो॒ता॒ तन्मे॑ मनः॒ शि॒वसङ्क॑ल्पमस्तु ॥ १॥

महान्यासः

येन कर्माणि प्रचरन्ति धीरा यतो वाचा मनसा चारुयन्ति ।
यत्सम्मि॒त॒ मनु॑सं॒यन्ति॒ प्राणि॑नस्तन्मे॒ मनः॑ शिवसङ्कल्पमस्तु ॥२॥
येन कर्मा॑ण्यपसो॒ मनी॑षिणो॒ यज्ञे॑ कृ॒ण्वन्ति॑ वि॒दथे॑षु॒ धीराः॑ ।
यदपूर्व॑ यक्ष॒मन्तः॑ प्र॒जानां॑ तन्मे॒ मनः॑ शिवसङ्कल्पमस्तु ॥ ३॥
यत्प्र॒ज्ञान॑मु॒त॒ चेतो॑ धृ॒तिश्च॒ यज्ज्योति॑रन्तर॒मृतं॑ प्र॒जासु॑ ।
यस्मान्न ऋ॒ते किञ्च॑न कर्म॒ क्रियते॑ तन्मे॒ मनः॑ शिवसङ्कल्पमस्तु ॥४॥
सुषार॑थिरश्चानि॒व यन्म॑नुष्या॒न्नेनी॑यतेऽभी॒शुभि॑र्वाजिन॒ इव॑ ।
हृत्प्रति॑ष्ठं॒ यदजि॑रं॒ जवि॑ष्ठं॒ तन्मे॒ मनः॑ शिवसङ्कल्पमस्तु ॥ ५॥
यस्मिन् ऋ॒चस्साम॑ यजू॒ग्ंषि॑ यस्मिन् प्रति॑ष्ठिता॒ रथ॑नाभा॒ विवा॑राः ।
यस्मि॒ग्-श्चित्ता॑गं॒ सर्व॑मोतं॒ प्रजा॑नां॒ तन्मे॒ मनः॑ शिवसङ्कल्पमस्तु ॥ ६॥
यदन्न॑ ष॒ष्टं त्रि॑शत॒गं सु॒वीरं॑ य॒ज्ञस्य॑ गु॒ह्यं नव॑ नाव॒माय्य॑म् ।
दश॑ पंच॒ त्रि॒गं शतं॑ यत्प॒रं च॒ तन्मे॒ मनः॑ शिवसङ्कल्पमस्तु ॥७॥
यज्जाग्र॑तो॒ दूर॑मु॒दैति॒ दैवं॑ तदु॒ सुप्त॑स्य॒ तथै॒वैति॑ ।
दूर॑ङ्ग॒मं ज्योति॑षां॒ ज्योति॑रेकं॒ तन्मे॒ मनः॑ शिवसङ्कल्पमस्तु ॥ ८॥
येने॑दं॒ विश्वं॑ जग॒तो ब॒भूव॑ ये॒ देवा॑पि॒ मह॑तो॒ जात॑वे॒दाः ।
तदे॒वाग्नि॑स्तमसो॒ ज्योति॑रेकं॒ तन्मे॒ मनः॑ शिवसङ्कल्पमस्तु ॥ ९॥
येन॑ द्यौः पृथि॒वी चान्तरि॑क्षं॒ च ये॑ पर्व॒ताः प्र॒दिशो॑ दि॒शश्च॑ ।
येने॑दं॒ जग॑द्व्याप्तं॒ प्रजा॑नां॒ तन्मे॒ मनः॑ शिवसङ्कल्पमस्तु ॥१०॥
ये॑ म॒नो हृद॑यं॒ ये च॑ दे॒वा ये॑ दि॒व्या आ॒पो ये॑ सूर्य॑रश्मिः ।

महान्यासः

ते श्रोत्रे चक्षुषी सञ्चरन्तं तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु ॥११॥

अचिन्त्यं चाऽप्रमेयं च व्यक्ताव्यक्तं परं च यत् ।

सूक्ष्मात् सूक्ष्मतरं ज्ञेयं तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु ॥१२॥

एका च दश शतं च सहस्रं चायुतं च नियुतं च प्रयुतं चार्बुदं च न्यर्बुदं च समुद्रश्च मध्यं चान्तश्च परार्धश्च
तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु ॥१३॥

ये पञ्च पञ्चादश शतगं सहस्रमयुतत्र्यर्बुदं च ।

ते अग्निचित्येष्टकास्तगं शरीरं तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु ॥१४॥

वेदाहमेतं पुरुषं महान्त-मादित्य-वर्णन्तमसः परस्तात् ।

यस्य योनिं परिपश्यन्ति धीरास्तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु ॥१५॥

यस्येदं धीराः पुनन्ति कवयो ब्रह्माणमेतं त्वा वृणत इन्दुम् ।

स्थावरं जङ्गमं द्यौराकाशं तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु ॥१६॥

परात्परतरं चैव यत्पराच्चैव यत्परम् ।

यत्परात्परतो ज्ञेयं तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु ॥१७॥

परात्परतरो ब्रह्मा तत्परात्परतो हरिः ।

तत्परात्परतोऽधीशस्तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु ॥१८॥

या वेदादिषु गायत्री सर्वव्यापि महेश्वरी ।

ऋग्यजुस्सामाथर्वैश्च तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु ॥१९॥

यो वै देवं महादेवं प्रणवं परमेश्वरम् ।

महान्यासः

यस्सर्वे सर्व वेदैश्च तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु ॥२०॥

प्रयतः प्रणवोङ्कारं प्रणवं पुरुषोत्तमम् ।

ओंकारं प्रणवात्मानं तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु ॥२१॥

योऽसौ सर्वेषु वेदेषु पद्यते ह्यज ईश्वरः ।

अक्रायो निर्गुणो-ह्यात्मा तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु ॥२२॥

गोभिर्जुष्टं धनेन ह्यायुषा च बलेन च ।

प्रजया पशुभिः पुष्कराक्षं तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु ॥२३॥

कैलास शिखरे रम्ये शंकरस्य शिवालये ।

देवतास्तत्र मोदन्ते तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु ॥२४॥

त्र्यंबकं यजामहे सुगन्धिं पुष्टिवर्धनम् ।

उर्वारुकमिव बन्धनान्-मृत्योर्मुक्षीय माऽमृतात् तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु ॥२५॥

विश्वत-श्चक्षुरुत विश्वतो मुखो विश्वतो हस्त उत विश्वतस्पात् ।

सं-बाहुभ्यान्-नमति संपतत्रैर्-द्यावा पृथिवी जनयन् देव एकस्-तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु ॥२६॥

चतुरो वेदानधीयीत सर्व शास्त्रमयं विदुः ।

इतिहास पुराणानां तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु ॥२७॥

मा नो महान्तमुत मा नो अर्भकं मा न उक्षन्त-मुत मा न उक्षितम् ।

मा नोऽवधीः पितरं मोत मातरं प्रिया मा नस्तनुवो रुद्र रीरिषस्तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु ॥२८॥

मानस्तोके तनये मा न आयुषि मा नो गोषु मा नो अश्वेषु रीरिषः ।

महान्यासः

वी॒रान्मा॑ नो॒ रुद्र॑ भा॒मितो॑ऽव॒धी-॒र्ह॒विष्म॑न्तो॒ नम॑सा वि॒धेम॑ ते॒ तन्मे॑ मनः॒ शिव॑सङ्कल्पमस्तु ॥२९॥

ऋ॒त॒गं स॒त्यं परं॑ ब्र॒ह्म पु॒रुषं॑ कृ॒ष्णपि॑ङ्गलम् ।

ऊ॒र्ध्व॒रि॒तं वि॑रू॒पाक्षं॑ वि॒श्वरू॑पाय॒ वै नमो॑ नमस्तन्मे॒ मनः॑ शिव॒सङ्कल्प॑मस्तु ॥३०॥

क॒द्रु॒द्राय॑ प्र॒चे॒तसे॑ मी॒ढुष्ट॑माय॒ तव्य॑से ।

वो॒चे॒म श॑न्त॒मगं॑ ह॒दे । सर्वो॑ ह्ये॒ष रु॒द्र तस्मै॑ रु॒द्राय॑ नमो॒ अस्तु॑ तन्मे॒ मनः॑ शिव॒सङ्कल्प॑मस्तु ॥३१॥

ब्र॒ह्मज॑ज्ञानं॒ प्रथ॑मं॒ पु॒रस्ता॑-द्वि॒सी॒मत॑-स्सु॒रुचो॑ वे॒न आ॑वः ।

स बु॒ध्निया॑ उप॒मा अ॑स्य वि॒ष्ठास्-स॒तश्च॑ योनि॒ मस॑तश्च वि॒वस्त॑न्मे॒ मनः॑ शिव॒सङ्कल्प॑मस्तु ॥३२॥

यः प्रा॑णतो॒ निमि॑षतो॒ महि॑त्वैक॒ इ॒द्राजा॑ जग॒तो ब॒भूव॑ ।

य ई॒शे अ॑स्य द्वि॒पद॑-श्चतु॒ष्पदः॑ कस्मै॒ देवा॑य॒ हवि॑षा वि॒धेम॑ तन्मे॒ मनः॑ शिव॒सङ्कल्प॑मस्तु ॥३३॥

य आ॑त्मदा॒ बल॑दा॒ यस्य॑ वि॒श्व उ॒पास॑ते प्र॒शिषं॑ यस्य॒ देवाः॑ ।

यस्य॑ छा॒याऽमृतं॑ यस्य॑ऽमृत्युः॒ कस्मै॑ दे॒वाय॑ ह॒विषा॑ वि॒धेम॑ तन्मे॒ मनः॑ शिव॒सङ्कल्प॑मस्तु ॥३४॥

यो रु॒द्रो अ॒ग्नौ यो॑ अ॒प्सु य॑ ओष॒धीषु॑ यो रु॒द्रो वि॒श्वा भु॑वनाऽऽवि॒वेश॑ तस्मै॒ रुद्राय॑ नमो॒ अस्तु॑ तन्मे॒ मनः॑

शिव॒सङ्कल्प॑मस्तु ॥३५॥

ग॒न्ध-द्वारां॑ दु॒राध॑र्षा॒ नित्य॑पुष्टां॒ करी॑षिणीम् ।

ई॒श्वरी॑गं॒ सर्व॑ भू॒तानां॑ ता॒मिहो॑प॒ह्वये॑ श्रि॒यं तन्मे॑ मनः॒ शिव॑सङ्कल्पमस्तु ॥३६॥

य इ॒दगं॑ शिव॒ संक॑ल्पं॒ सदा॑ ध्या॒यन्ति॑ ब्रा॒ह्मणाः॑ ।

ते परं॑ मोक्षं॒ गमि॑ष्यन्ति॒ तन्मे॑ मनः॒ शिव॑सङ्कल्पमस्तु ॥३७॥(हृदयाय नमः)

महान्यासः

॥ पुरुषसूक्तम् ॥ १० ॥

ॐ सहस्रशीर्षा पुरुषः । सहस्राक्षः सहस्रपात् । स भूमिं विश्वतो वृत्वा ।
अत्यतिष्ठद्दशांगुलम् । पुरुष एवेदग्ं सर्वम् । यद्भूतं यच्च भव्यम् ।
उतामृतत्वस्येशानः । यदन्नेनातिरोहति । एतावानस्य महिमा ।
अतो ज्यायाग्ंश्च पूरुषः । पादोऽस्य विश्वा भूतानि । त्रिपाद-स्यामृतं दिवि ।
त्रिपादूर्ध्व उदैत्पुरुषः । पादोऽस्येहाऽऽभवात्पुनः । ततो विष्वं व्यक्रामत् ।
साशनानशने अभि । तस्माद्-विराडजायत । विराजो अधि पूरुषः ।
स जातो अत्यरिच्यत । पश्चाद्-भूमिमथो पुरः । यत्पुरुषेण हविषा ॥
देवा यज्ञमतन्वत । वसन्तो अस्या-सीदाज्यम् । ग्रीष्म इध्मश्शरद्धविः ।
सप्तास्यासन् परिधयः । त्रिस्सप्त समिधः कृताः । देवा यद्यज्ञं तन्वानाः ।
अबधन् पुरुषं पशुम् । तं यज्ञं बर्हिषि प्रौक्षन् । पुरुषं जातमग्रतः ।
तेन देवा अयजन्त । साध्या ऋषयश्च ये । तस्माद् यज्ञात्-सर्वहुतः ।
संभृतं पृषदाज्यम् । पशूग्ंस्ताग्ंश्चक्रे वायव्यान् । आरण्यान् ग्राम्याश्च ये ।
तस्माद्-यज्ञात्-सर्वहुतः । ऋचस्सामानि जज्ञिरे । छन्दाग्ंसि जज्ञिरे तस्मात् ॥
यजुस्तस्मादजायत । तस्मादश्वा अजायन्त । ये के चोभयादतः ।
गावो ह जज्ञिरे तस्मात् । तस्मात्-जाता अजावयः । यत्पुरुषं व्यदधुः ।
कतिधा व्यकल्पयन् । मुखं किमस्य कौ बाहू । कावूरू पादावुच्येते ।
ब्राह्मणोऽस्य मुखमासीत् । बाहू राजन्यः कृतः । ऊरू तदस्य यद्वैश्यः ।

महान्यासः

पद्भ्याग्ं शूद्रो अजायत । चन्द्रमा मनसो जातः । चक्षोः सूर्यो अजायत ।
मुखा-दिन्द्र-श्वाग्निश्च । प्राणाद्-वायुरजायत । नाभ्या आसीद्-अन्तरिक्षम् ।
शीर्ष्णो द्यौः समवर्तत । पद्भ्यां भूमिर्दिशः श्रोत्रात् । तथा लोकाग्ं अकल्पयन् ।
वेदाहमेतं पुरुषं महान्तम् । आदित्यवर्णं तमसस्तु पारे ।
सर्वाणि रूपाणि विचित्य धीरः । नामानि कृत्वा-ऽभिवदन्-यदास्ते ॥
धाता पुरस्ताद्-यमुदा-जहार । शक्रः प्रविद्वान् प्रदिश श्वतस्रः ।
तमेवं विद्वान्-अमृत इह भवति । नान्यः पन्था अयनाय विद्यते ।
यज्ञेन यज्ञम्-अयजन्त देवाः । तानि धर्माणि प्रथमान्यासन् ।
तेह नाकं महिमानस्सचन्ते । यत्र पूर्वे साध्याः सन्ति देवाः ॥(शिरसे स्वाहा)

। उत्तरनारायणम् । ११ ॥

अद्भ्यः संभूतः पृथिव्यै रसाच्च । विश्वकर्मणस्समवर्तताधि । तस्य त्वष्टा विदधद्-रूपमेति । तत्पुरुषस्य
विश्व-माजानमग्रे । वेदाहमेतं पुरुषं महान्तम् । आदित्य-वर्णं तमसः परस्तात् ।
तमेवं विद्वानमृत इह भवति । नान्यः पन्था विद्यतेऽयनाय । प्रजापतिश्चरति गर्भे अन्तः । अजायमनो बहुधा
विजायते । तस्य धीराः परिजानन्ति योनिम् । मरीचीनां पदमिच्छन्ति वेधसः ॥
यो देवेभ्य आतपति । यो देवानां पुरोहितः । पूर्वो यो देवेभ्यो जातः । नमो रुचाय ब्राह्मये ।
रुचं ब्राह्मं जनयन्तः । देवा अग्रे तदब्रुवन् । यस्त्वैवं ब्राह्मणो विद्यात् । तस्य देवा असन्वशे ॥
हीश्च ते लक्ष्मीश्च पत्न्यौ । अहोरात्रे पार्श्वे । नक्षत्राणि रूपम् । अश्विनौ व्यात्तम् ।
इष्टं मनिषाण । अमुं मनिषाण । सर्वं मनिषाण ॥(शिखायै वषट्)

महान्यासः

॥ अप्रतिरथम् ॥ १२ ॥

आ॒शुः शि॒शानो॑ वृ॒षभो॑ न यु॒ध्मो घ॑नाघनः क्षो॒भण-॑श्च॒र्षणी॑नाम्
स॒न्क्र॑न्दनोऽनि॒मिष॑ एक॒ वी॒र॒श॒त॒गं॑ से॒ना अ॒ज॒य॒त्सा॒का॒मिन्द्रः॑ ॥
स॒न्क्र॑न्दनेना नि॒मिषे॑ण जि॒ष्णु॒ना यु॒त्का॒रेण॑ दु॒श्च॒य॒व॒नेन॑ धृ॒ष्णु॒ना ।
तदि॑न्द्रेण ज॒य॒त॒ तत् स॑ह॒ध्वं॒ यु॒धो न॒र इ॒षु॒ह॒स्तेन॑ वृ॒ष्णा ॥
स इ॒षु॒ह॒स्तैः स॑ नि॒षङ्गि॑भिर्वशी॒ स॒ग॒स्र॑ष्टा स॒यु॒ध इन्द्रो॑ ग॒णेन॑ ।
स॒ग॒स्र॑ष्टजित् सो॒म॒पा बा॒हु॒श॒र्ध्व॑र्ध्वं ध॒न्वा प्र॑तिहिताभिरस्ता ॥
बृ॒ह॒स्प॒ते परि॑दीया॒ रथे॑न रक्षोहाऽमि॒त्रा॒गं॑ अ॒प॒बा॒ध॒मा॒नः ।
प्र॒भ॒ञ्ज॒न्त्से॒नाः प्र॑मृ॒णो यु॒धा ज॑यन्नस्माक॒-मे॒द्ध्य॒वि॒ता रथाना॑म् ॥
गो॒त्र॒भि॒दं गो॒वि॒दं व॒ज्र॑बाहुं॒ ज॑यन्तम॒ज्म प्र॑मृ॒णन्त॑-मो॒ज॒सा ।
इ॒म॒गं स॑जाता॒ अनु॑वीर्यध्वमिन्द्र॒गं स॒खा॒योऽनु॑ स॒ग॒र॑भध्वम् ॥
ब॒ल॒वि॒ज्ञा॒यः स्थ॑वि॒रः प्र॑वी॒र॒स्सह॑स्वान् वा॒जी स॒ह॒मा॒न उ॒ग्रः ।
अ॒भि॒वी॒रो अ॒भि॒स॒त्वा स॒हो॒जा जै॑त्रमिन्द्र॒ रथ॑मातिष्ठ गो॒वित् ॥
अ॒भि॒गो॒त्रा॒णि स॒ह॒सा गा॑ह॒मानो॑ऽदा॒यो वी॒र॒श॒त॒म॒न्यु-॑रिन्द्रः ।
दु॒श्च॒य॒व॒नः पृ॑त॒ना॒षाड॑यु॒द्ध्योऽस्मा॑क॒गं॑ से॒ना अ॒व॒तु॑ प्र॒यु॒त्सु ॥
इन्द्र॑ आसां॒ ने॒ता बृ॑ह॒स्प॒तिर्-द॑क्षिणा॒ य॒ज्ञः पु॒र ए॒तु सोमः॑ ।
दे॒व॒से॒नाना॑-म॒भि॒भ॒ञ्ज॒तीनां॑ ज॒य॒न्ती॑नां म॒रु॒तो य॒न्त्व॑ग्रे ॥
इन्द्र॑स्य वृ॒ष्णो व॑रुणस्य॒ राज्ञ॑ आ॒दि॒त्यानां॑ म॒रु॒ता॒गं श॒र्द्ध उ॒ग्रम् ।

महान्यासः

महामनसां भुवनच्यवानां घोषो देवानां जयता मुदस्थात् ॥
अस्माक-मिन्द्रस्समृतेषु ध्वजेष्वस्माकं या इषवस्ता जयन्तु ।
अस्माकं वीरा उत्तरे भवन्त्वस्मानु देवा अवता हवेषु ॥
उद्धर्षय मघवन्नायुधान्-युत् सत्त्वनां मामकानां महागंसि ।
उद् वृत्रहन् वाजिनान् वाजिनान्युद्रथानान् जयतामेतु घोषः ॥
उपप्रेत जयता नरस्स्थिरावस्सन्तु बाहवः ।
इन्द्रो वः शर्म यच्छत्वनाधृष्या यथाऽसथ ॥
अवसृष्टा परापत शरव्ये ब्रह्म संगंशिता ।
गच्छामित्रान् प्रविश मैषां कञ्चनोच्छिषः ॥
मर्माणि ते वर्मभिश्छादयामि सोमस्त्वा राजाऽमृतेनाभिवस्ताम् ।
उरोर्वरीयो वरिवस्ते अस्तु जयन्तं त्वामनु मदन्तु देवाः ॥
यत्र बाणाः सम्पतन्ति कुमारा विशिखा इव ।
इन्द्रो नस्तत्र वृत्रहा विश्वाहा शर्म यच्छतु ॥(कवचाय हुं)

॥ प्रतिपूरुषमित्यनुवाकः ॥ १३ ॥

प्रतिपूरुष-मेककपालान्निर्वपत्येकमतिरिक्तं यावन्तो गृह्यास्स्मस्तेभ्यः कमकरं पशूनागं शर्मासि शर्म
यजमानस्य शर्म मे यच्छैक एव रुद्रो न द्वितीयाय तस्थ आखुस्ते रुद्र पशुस्तंजुषस्वैष ते रुद्र भाग सह
स्वस्राम्बिकया तं जुषस्व भेषजं गवेश्वाय पुरुषाय भेषजमथो अस्मभ्यं भेषजं सुभेषजं यथाऽसति ।
सुगं मेषाय मेष्या अवाम्ब रुद्रमदिमह्यव देवं त्र्यम्बकम् ।

महान्यासः

यथा नः श्रेयसः करद्वथा नो वस्य सः करद्वथानः पशुमतः करद्वथा नो व्यवसाययात् ॥
त्र्यम्बकं यजामहे सुगन्धिं पुष्टिवर्धनम् । उर्वारुकमिव बन्धनान्मृत्योर्मुक्षीय मामृतात् ॥
एषते रुद्र-भागस्तं जुषस्व तेनावसेन परो मूजवतोऽतीह्यवतत धन्वा पिनाकहस्तः कृत्तिवासाः ॥
प्रति पूरुषमेककपालान्निर्वपति । जाता एव प्रजा रुद्रान्निर्वदयते ।
एकमतिरिक्तम् । जनिष्यमाणा एव प्रजा रुद्रान्निर्वदयते ।
एककपाला भवन्ति । एकधैव रुद्रान्निर्वदयते । नाभिघारयति ।
यदभिघारयेत् । अन्तरवचारिणं रुद्रं कुर्यात् । एकोल्मुकेन यन्ति । (१)
तद्धि रुद्रस्य भागधेयम् । इमां दिशं यन्ति । एषा वै रुद्रस्य दिक् ।
स्वायामेव दिशि रुद्रं निर्वदयते । रुद्रो वा अपशुकाया आहुत्यै नातिष्ठत ।
असौ ते पशुरिति निर्द्धिशेद्यं द्विष्यात् । यमेव द्वेष्टि ।
तमस्मै पशुं निर्द्धिशति । यदि न द्विष्यात् । आखुस्ते पशुरिति ब्रूयात् । (२)
न ग्राम्यान् पशून् हिनस्ति । नारण्यान् । चतुष्पथे जुहोति ।
एष वा अग्नीनां पड्बीशो नाम । अग्निवत्येव जुहोति ।
मध्यमेन पर्णेन जुहोति । सुग्ध्येषा । अथो खलु ।
अन्तमेनैव होतव्यम् । अन्तत एव रुद्रं निर्वदयते । (३)
एष ते रुद्र भागः सहस्वस्रा-ऽम्बिकयेत्याह । शरद्वा अस्याम्बिका स्वसा ॥
तया वा एष हिनस्ति । यगं हिनस्ति । तयैवैनगं सह शमयति ।
भेषजंगव इत्याह । यावन्त एव ग्राम्याः पशवः । तेभ्यो भेषजं करोति ।
अवाम्ब रुद्रमदि महीत्याह । आशिषमेवैतामाशास्ते । (४)

महान्यासः

त्र्यम्बकं यजामह इत्याह । मृत्योर्मुक्षीय माऽमृतादिति वा वै तदाह ।
उत्किरन्ति । भगस्य लीप्सन्ते । मूते कृत्वा सजन्ति । यथा जनं यतेऽवसंकरोति ।
तादृगेव तत् । एष ते रुद्र भाग इत्याह निरवत्यै । अप्रतीक्षमायन्ति ।
अपः परिषिञ्चति । रुद्रस्यान्तर्हित्यै । प्रवा एतेऽस्माल्लोकाच्च्यवन्ते ।
ये त्र्यम्बकैश्चरन्ति । आदित्यं चरुं पुनरेत्य निर्वपति । इयं वा अदितिः ।
अस्यामेव प्रतितिष्ठन्ति ॥ (नेत्रत्रयाय वौषट्)

॥ त्वमग्ने रुद्रोऽनुवाकः ॥ १४ ॥

त्वमग्ने रुद्रो असुरो महो दिवस्त्वग्ं शर्धो मारुतं पृक्ष ईशिषे ।
त्वं वातैररुणैर्यासि शङ्गयस्त्वं पूषा विधतः पासि नुत्मना ॥
आ वो राजानमध्वरस्य रुद्रग्ं होतारग्ं सत्ययजग्ं-रोदस्योः ।
अग्निं पुरा तनयिन्नोरचित्ता-द्विरण्यरूप-मवसे कृणुध्वम् ।
अग्निर्होता निषसादा यजीयानुपस्थे मातुस्सुरभावु लोके ।
युवा कविः पुरुनिष्ठ-ऋतावा धर्ताकृष्टीना मुतमध्य इध्दः ।
साद्ध्वीमकर्देववीतिन्नो अद्ययज्ञस्य जिह्वामविदाम गुह्याम् ।
स आयुराऽऽगाथ्सुरभिर्वसानो भद्रामकर्देवहूतिन्नो अद्य ।
अक्रन्ददग्निस्तनयन्निव द्यौः, क्षामारेरिहद्वीरुधस्समञ्जन् ।
सद्यो जज्ञानो विहीमिद्धो अख्यदा रोदसी भानुना भात्यन्तः ।
त्वे वसूनि पुर्वणीक होतर्दोषा वस्तो रेरिरे यज्ञियासः ।

महान्यासः

क्षामे॑व॒ विश्वा॑ भुव॒नानि॑ यस्मिन्त्स॒गं सौ॑भ॒गानि॑ दधिरे पा॒वके॑ ।
तुभ्य॑न्ता अ॒ङ्गि॒रस्त॑म॒ विश्वाः॑ सु॒क्षित॑यः पृथक् । अग्ने॑ कामाय येमिरे ।
अ॒श्याम॑त॒ङ्काम॑मग्ने॒ तवो॑त्यश्याम॒ रयि॑गं॒ रयि॑वः सु॒वीर॑म् ॥
अ॒श्याम॑ वाज॒मभि॑वाज॒यन्तो॑ऽश्याम॒ द्यु॒म्नम॑जरा॒ जर॑न्ते । श्रेष्ठं॑य्यविष्ट॒ भार॑ताग्ने॒ द्यु॒मन्त॑मा॒भर॑ ।
वसो॑ पु॒रुस्पृ॑ह॒गं र॑यिम् । सश्चि॑तानस्त॒न्यतू॑ रो॒चन॑स्था अ॒जरे॑भिर्नानद॒द्भिर्य॑विष्टः ।
यः पा॒वकः॑ पु॒रुत॑मः पु॒रूणि॑ पृथू॒न्यग्नि॑रनुयाति॒ भर्व॑न् ।
आयु॑ष्टे वि॒श्वतो॑ दध॒दय॑मग्निर्वि॒रण्यः॑ । पुन॑स्ते प्रा॒ण आय॑ति॒ परा॑ यक्ष्म॒गं सु॒वामि॑ ते ।
आयु॑र्दा अग्ने॒ हवि॑षो॒ जुषा॑णो॒ घृत॑प्रतीको॒ घृत॑योनिरेधि ।
घृतं॑ पी॒त्वा मधु॑ चारु॒ गव्यं॑ पि॒तेव॑ पु॒त्रम॑भि॒ रक्ष॑तादि॒मम् ।
तस्मै॑ ते प्र॒तिह॑र्यते जा॒तवे॑दो वि॒चर्ष॑णे । अग्ने॑ जना॒मि सु॑ष्टु॒तिम् ।
दि॒वस्प॑रि॒ प्रथ॑मञ्ज॒ज्ञे अ॒ग्नि॒रस्मद् द्वि॒तीयं॑ परि॒ जा॒तवे॑दाः ।
तृ॒तीय॑म॒प्सु नृ॒मणा॑ अ॒जस्र॑मिन्धान॒ एन॑ञ्जरते॒ स्वाधीः॑ ।
शु॒चिः पा॒वक॑ व॒न्दोऽग्ने॑ बृ॒हद्वि॑रोच॒से । त्वङ्घृ॑तेभि॒राहु॑तः ।
दृ॒शानो॑ रु॒क्म उ॒र्व्या व्य॑द्यौद् दु॒र्मर्ष॑मायुः श्रि॒ये रु॒चानः॑ ।
अ॒ग्नि॒रमृ॑तो॒ अभ॑वद्वयो॒भि र्य॑दे॒नन्धौ॑र॒जन॑यथ्सु॒रेताः॑ ।
आ य॒दिषे॑ नृ॒पति॑न्ते॒ज आ॒नट्छु॑चिरेतो॒ निषि॑क्तन्धौ॒रभी॑के ॥
अ॒ग्नि॒शर्ध॑मनव॒द्युवा॑नग्-स्वा॒धिय॑ञ्जनयथ्सू॒दय॑च्च ।
स॒तेजी॑यसा॒ मन॑सा॒ त्वोत॑ उ॒त शि॑क्ष॒ स्वप॑त्यस्य॒ शि॒क्षोः॑ ।

महान्यासः

अग्ने॑ रा॒यो नृ॑तमस्य॒ प्रभू॑तौ भू॒याम॑ ते सु॒ष्टु॒तय॑श्च॒वस्वः॑ ।
अग्ने॑ स॒हन्त॑माभर॒ द्यु॒म्नस्य॑ प्रा॒सहा॑ र॒यिम् ।
विश्वा॑यश्च॒र॒षणि॑र॒भ्यासा॑ वाजे॒षु सा॒सह॑त् ।
तम॑ग्ने पृ॒तना॑सह॒ग्ं र॒यिग्ं॑ स॒हस्व॑ आ॒भर॑ । त्वग्ं॑हि स॒त्यो अ॑द्भु॒तो दा॒ता वाज॑स्य॒ गोम॑तः ।
उ॒क्षा॒न्नाय॑ व॒शान्ना॑य॒ सोम॑पृ॒ष्ठाय॑ वे॒धसै॑ । स्तो॒मैर्वि॑धे॒माग्न॑यै ।
व॒द्माहि॑ सू॒नो अ॑स्य॒द्मस॑द्वा च॒क्रे अ॒ग्नि॒र्ज॒नुषा॑ऽज्ज॒मात्र॑म् ।
स त्व॑न्न ऊ॒र्जस॑न ऊ॒र्जन्धा॑राजे॒वजे॑र॒वृके॑ क्षै॒ष्यन्तः॑ ।
अ॒ग्न आ॑यू॒गंषि॑ पव॒स आ॑सु॒वोर्ज॑मिष॒ञ्च नः॑ ।
आ॒रे बा॑धस्व॒ दु॒च्छु॑नाम् । अग्ने॑ प॒वस्व॑ स्व॒पा (१) अ॒स्मे वर्च॑स्सु॒वीर्य॑म् ।
द॒धत्पो॑ष॒ग्ं र॒यिं म॒यि । अग्ने॑ पा॒वक॑ रो॒चिषा॑ म॒न्द्रया॑ दे॒व जि॒ह्वया॑ ।
आ दे॒वान्, व॑क्षि॒ यक्षि॑ च । स नः॑ पा॒वक॑ दी॒दिवो॑ऽग्ने॒ देवा॑ग्ं इ॒हाव॑ह ।
उप॑ य॒ज्ञग्ं॑ ह॒विश्च॑ नः । अ॒ग्निः शु॒चि॒व्रत॑तमः शु॒चि॒र्वि॒प्रः शु॒चिः क॒विः ।
शु॒ची॒रोच॑त आ॒हुतः॑ । उ॒दग्ने॑ शु॒चय॑स्तव शु॒क्रा भ्रा॑जन्त ई॒रते॑ । तव॑ ज्यो॒तीग्ंष्य॑र्च॒यः ।
त्वम॑ग्ने रु॒द्रो अ॑सु॒रो म॒हो दि॒वः । त्वग्ं॑ श॒र्धो मारु॑तं पृ॒क्ष ई॒शिषे॑ ।
त्वं वा॒तैर॑रु॒णैर्या॑सि श॒ङ्गयः॑ । त्वं पू॒षा वि॑ध॒तः पा॑सि॒ नु॒त्मना॑ ।
दे॒वा दे॒वेषु॑ श्रय॒द्ध्वम् । प्रथ॑मा द्वि॒तीये॑षु श्रय॒द्ध्वम् ।
द्वि॒तीया॑स्तृ॒तीये॑षु श्रय॒द्ध्वम् । तृ॒तीया॑श्चतु॒र्थेषु॑ श्रय॒द्ध्वम् ।
चतु॑र्थाः प॒ञ्चमे॑षु श्रय॒द्ध्वम् । प॒ञ्चमाः॑ ष॒ष्ठेषु॑ श्रय॒द्ध्वम् ।

महान्यासः

षष्ठाः सप्तमेषु श्रयद्ध्वम् । सप्तमा अष्टमेषु श्रयद्ध्वम् ।
अष्टमा नवमेषु श्रयद्ध्वम् । नवमा दशमेषु श्रयद्ध्वम् ।
दशमा एकादशेषु श्रयद्ध्वम् । एकादशा द्वादशेषु श्रयद्ध्वम् ।
द्वादशास्त्रयोदशेषु श्रयद्ध्वम् । त्रयोदशाश्चतुर्दशेषु श्रयद्ध्वम् ।
चतुर्दशाः पञ्चदशेषु श्रयद्ध्वम् । पञ्चदशाः षोडशेषु श्रयद्ध्वम् ।
षोडशाः सप्तदशेषु श्रयद्ध्वम् । सप्तदशा अष्टादशेषु श्रयद्ध्वम् ।
अष्टादशा एकान्न-विंशेषु श्रयद्ध्वम् । एकान्नविंशा विंशेषु श्रयद्ध्वम् ।
विंशा एकविंशेषु श्रयद्ध्वम् । एकविंशा द्वाविंशेषु श्रयद्ध्वम् ।
द्वाविंशास्त्रयो-विंशेषु श्रयद्ध्वम् । त्रयोविंशाश्चतुर्विंशेषु श्रयद्ध्वम् ।
चतुर्विंशाः पञ्चविंशेषु श्रयद्ध्वम् । पञ्चविंशाषड्विंशेषु श्रयद्ध्वम् ।
षड्विंशा-सप्त विंशेषु श्रयद्ध्वम् । सप्तविंशा अष्टाविंशेषु श्रयद्ध्वम् ।
अष्टाविंशा एकान्नत्रिंशेषु श्रयद्ध्वम् । एकान्नत्रिंशास्त्रिंशेषु श्रयद्ध्वम् ।
त्रिंशा एकत्रिंशेषु श्रयद्ध्वम् । एकत्रिंशा द्वात्रिंशेषु श्रयद्ध्वम् ।
द्वात्रिंशास्त्रयस्त्रिंशेषु श्रयद्ध्वम् । देवास्त्रिरेकादशास्त्रिस्त्रयस्त्रिंशाः ।
उत्तरे भवत । उत्तर वर्त्मान उत्तर सत्त्वानः । यत्काम इदं जुहोमि । तन्मे समृद्ध्यताम् । वयग्स्याम पतयो
रयीणाम् । भू-र्भुव-स्व-स्वाहा ॥ (अस्त्राय फट्)
भूर्भुवस्सुवरोमिति दिग्बन्धः ॥

महान्यासः

॥ पञ्चाङ्ग जपः ॥ १५ ॥

ह॒ग्ं॒स॒र॒शु॒चि॒ष॒द्व॒सु॒र॒न्त॒रि॒क्ष॒स॒द्धो॒ता॒ वे॒दि॒ष॒द॒ति॒थि॒र्दु॒रो॒ण॒स॒त् ।
नृ॒ष॒द्व॒र॒स॒दृ॒त॒स॒द्व्यो॒म॒स॒द॒ब्जा॒ गो॒जा॒ ऋ॒त॒जा॒ अ॒द्रि॒जा॒ ऋ॒तं॒ बृ॒ह॒त् ॥
प्र॒त॒द्वि॒ष्णु॒स्त्व॒ ते॒ वी॒र्या॑य । मृ॒गो॒ न॒ भी॒मः॒ कु॒च॒रो॒ गि॒रि॒ष्ठाः ।
य॒स्यो॒रु॒षु॒ त्रि॒षु॒ वि॒क्र॒म॒णेषु॑ । अ॒धि॒क्षि॒यन्ति॒ भु॒व॒ना॒नि॒ वि॒श्वा॑ ॥
त्र्यं॑ब॒कं॒ य॒जा॒म॒हे॒ सु॒ग॒न्धिं॑ पु॒ष्टि॒व॒र्ध॒न॒म् ।
उ॒र्वा॒रु॒क॒मि॒व॒ ब॒न्ध॒ना॒न्मृ॒त्यो॒-र्मु॒क्षी॒य॒ मा॒ऽमृ॒ता॒त् ॥
तत् स॒वि॒तु॒र्वृ॒णी॒म॒हे॒ । व॒यं॒ दे॒व॒स्य॒ भो॒ज॒न॒म् ।
श्रे॒ष्ठ॒गं॑ स॒र्व॒ धा॒त॒म॒म् । तुरं॑भ॒ग॒स्य॒ धी॒म॒हि ॥
वि॒ष्णु॒र्यो॒निं॑ क॒ल्प॒य॒तु॒ । त्व॒ष्टा॑ रू॒पा॒णि॑ पि॒ग्ं॒श॒तु॒ ।
आ॒सि॒ञ्च॒तु॒ प्र॒जा॒प॒तिः॑ । धा॒ता॒ गर्भं॑ द॒धा॒तु॒ ते ॥

॥ अष्टाङ्ग प्रणामः ॥ १६ ॥

हि॒र॒ण्य॒ग॒र्भ॒स्स॒म॒व॒र्त॒ता॒ग्रे॑ भू॒त॒स्य॑ जा॒तः॒ प॒ति॒रे॒क॑ आ॒सी॒त् ।
स॒ दा॑धा॒र॒ पृ॒थि॒वीं॑ द्या॒मु॒ते॒मां॑ क॒स्मै॑ दे॒वाय॑ ह॒वि॒षा॑ वि॒धेम॑ ॥ उ॒मा॒म॒हे॒श्व॒रा॒भ्यां॑ नमः ॥
यः प्रा॑ण॒तो॒ नि॒मि॒ष॒तो॒ म॒हि॒त्वै॒क॒ इ॒द्रा॒जा॒ ज॒ग॒तो॒ ब॒भू॒व॑ ।
य॒ ई॒शो॑ अ॒स्य॒ द्वि॒प॒द॒श्च॒तु॒ष्प॒दः॑ क॒स्मै॑ दे॒वाय॑ ह॒वि॒षा॑ वि॒धेम॑ । उ॒मा॒म॒हे॒श्व॒रा॒भ्यां॑ नमः ॥
ब्र॒ह्म॒ज॒ज्ञानं॑ प्र॒थ॒मं॑ पु॒र॒स्ता॒द्वि॒सी॒म॒त॒स्सु॒रु॒चो॑ वे॒न॒ आ॒वः॑ ।
स॒बु॒ध्नि॒या॑ उ॒प॒मा॑ अ॒स्य॒ वि॒ष्टा॒स्स॒त॒श्च॒ यो॒नि॒म॒स॒त॒श्च॒ वि॒वः॑ । उ॒मा॒म॒हे॒श्व॒रा॒भ्यां॑ नमः ॥
म॒ही॒ द्यौः॑ पृ॒थि॒वी॒ च॒ न॒ इ॒मं॒ य॒ज्ञं॑ मि॒मि॒क्ष॒ता॒म् ।

महान्यासः

पि॒पृ॒तान्नो॒ भरी॑मभिः । उ॒माम॑हेश्वराभ्यां नमः ॥

उप॑श्वासय पृ॒थि॒वीमु॒त द्यां॑ पु॒रु॒त्रा ते॑ म॒नु॒तां वि॒ष्टि॒तं जग॑त् ।

स दु॑न्दु॒भे स॒जू॒रि॒द्रेण॑ दे॒वैर्दू॒राद्वी॒यो अप॑सेध॒ शत्रू॑न् ॥ उ॒माम॑हेश्वराभ्यां नमः ॥

अग्ने॑ नय॒ सु॒पथा॑ रा॒ये अ॒स्मान्, विश्वा॑नि दे॒व व॒यु॒नानि॑ वि॒द्वान् ।

यु॒यो॒ध्य॑स्मज्जु॒हुरा॒णमे॒नो भू॑यिष्ठान्ते॒ नम॑ उ॒क्तिं वि॒धेम॑ । उ॒माम॑हेश्वराभ्यां नमः ॥

या ते॑ अग्ने॒ रु॒द्रिया॑ त॒नू॒स्तया॑ नः पा॒हि तस्या॑स्ते॒ स्वाहा॑ ॥ (या ते॑ अग्ने॒ऽया॒शया॑ र॒जा॒शया॑ ह॒रा॒शया॑ त॒नू॒र्वर्षि॑ष्ठा

ग॒ह्वरे॑ष्ठो॒ग्रं व॒चो॒ अपा॑वधीन्- त्वेषं॒ वचो॑ अपा॒वधी॑ग् स्वाहा॑ ॥) उ॒माम॑हेश्वराभ्यां नमः ॥

इ॒मं य॒म-प्र॑स्तरमा॒हि सी॒दाङ्गि॑रोभिः पि॒तृभि॑स्संवि॒दानः॑ ।

आ॒त्वा मन्त्राः॑ क॒वि॒शस्ता॑ व॒हन्त्वे॒ना रा॑जन्, ह॒विषा॑ मा॒दय॑स्व ॥ उ॒माम॑हेश्वराभ्यां नमः ॥

उ॒रसा॑ शि॒रसा॑ दृ॒ष्ट्या॑ म॒नसा॑ व॒चसा॑ तथा ।

प॒द्भ्यां॑ क॒राभ्यां॑ क॒र्णाभ्यां॑ प्र॒णामो॑ऽष्टाङ्ग उ॒च्यते॑ ॥

(लघुन्यासम्)

ॐ अथा॑त्मानं शि॒वात्मानं॑ आ॒रा॒दयामि॑ भ॒क्त्या॑त्वां अ॒नु॒ग्रहा॑न म॒हेश्वरः॑ ॥

॥ कलशेषु ध्यानम् ॥ १८ ॥

ध्या॒येन्निराम॑यं वस्तु॒ सर्ग॑स्थिति-लयादिकम् ।

निर्गु॑णं निष्कलं नित्यं म॒नोवा॑चामगोचरम् ॥

गङ्गा॑धरं शशि॒धरं॑ ज॒टाम॑कुट शोभितम् ।

श्वेत॑भूति-त्रिपुण्ड्रेण विराजित-ललाटकम् ॥

लोच॑नत्रय-संपन्नं स्वर्ण-कुण्डल-शोभितम् ।

महान्यासः

स्मेराननं चतुर्बाहुं मुक्ताहारोपशोभितम् ॥
अक्षमालां सुधाकुंभं चिन्मयीं मुद्रिकामपि ।
पुस्तकं च भुजैर्दिव्यैः दधानं पार्वतीपतिम् ॥
श्वेताम्बरधरं श्वेतं रत्नसिंहासन-स्थितम् ।
सर्वाभीष्ट-प्रदातारं वटमूल-निवासिनम् ॥
वामाङ्गे संस्थितां गौरीं बालार्कायुत सन्निभाम् ।
जपाकुसुम-साहस्र-समान-श्रियमीश्वरीम् ॥
सुवर्ण-रत्नखचित-मकुटेन विराजिताम् ।
ललाटपट्ट-संराजत् संलग्न-तिलकाञ्चिताम् ॥
राजीवायत-नेत्रान्तां नीलोत्पलदलेक्षणाम् ।
सन्तप्त-हेमरचित ताटंकाभरणान्विताम् ॥
ताम्बूल-चर्वण-रत-रक्तजिह्वा-विराजिताम् ।
पताकाभरणोपेतां मुक्ताहारोपशोभिताम् ॥
स्वर्ण-कंकण-संयुक्तैः चतुर्भि-र्बाहुभि-र्युताम् ।
सुवर्ण-रत्न-खचित कांचीदाम-विराजिताम् ॥
कदली-ललितस्तम्भ सन्निभोरु-युगान्विताम् ।
श्रिया विराजितपदां भक्तत्राण-परायणाम् ॥
अन्योन्याश्लिष्ट हृद्बाहु गौरीशंकर-संज्ञकम् ।
सनातनं परं ब्रह्म परमात्मानमव्ययम् ॥
आवाहयामि जगतां ईश्वरं परमेश्वरम् ।
मङ्गलाय तनं देवं युवानं अतिसुन्दरम् ॥
ध्यायेत् कल्पतरोर्मूले सुखासीनं सहो मया ।
आगच्छागच्छ भगवन् देवेश परमेश्वर ।
सच्चिदानन्द भूतेश पार्वतीश नमोऽस्तुते ॥
आ त्वा॑ वहन्तु॑ हर॒यस्स॑चे॒तसः॑ श्वे॒तैरश्वै॑स्सह॒ के॒तुम॑द्भिः ।

महान्यासः

वा॒ता॒जि॒तैर्ब॒लव॒द्धि-॒र्मनो॑ज॒वै-॒राया॑हि शी॒घ्रं म॑म ह॒व्याय॑ श॒र्वोम् ॥
त्र्य॑म्बकं यजामहे सु॒गन्धिं॑ पु॒ष्टि॒वर्ध॑नम् । उ॒र्वारु॒कमि॑व ब॒न्धना॑न्मृत्यो॒र्मुक्षी॑य माऽमृ॒तात् ॥
गौरी॑ मि॒माय॑ स॒लिलानि॑ तक्ष॒त्येक॑पदी द्वि॒पदी॑ सा चतु॒ष्पदी॑ ।
अ॒ष्टा॒पदी॑ नव॒पदी॑ ब॒भूवु॑षी स॒हस्रा॑क्षरा पर॒मे व्यो॑मन् ॥

॥ निर्माल्य मन्त्रं ॥

(अथ-आशिषमाशास्ते) आशा॑स्तेऽयं यज॑मानोऽसौ । आ॒युरा॑शास्ते । सु॒प्रजा॑स्त्वमाशास्ते ।
स॒जात॑वनस्यामाशास्ते । उ॒त्तरान् दे॒व य॒ज्यामा॑शास्ते । भूयो॑ ह॒विष्कर॑णमाशास्ते । दि॒व्यं धा॑माशास्ते । वि॒श्वं
प्रि॒यमा॑शास्ते । य॒दने॑न ह॒विषाऽऽशा॑स्ते । तद॑श्यात्तदृ॒द्ध्यात् । तद॑स्मै दे॒वारा॑सन्ताम् । तद॑ग्निर्दे॒वो दे॒वेभ्यो॑
व॒नते॑ । व॒यम॒ग्नेर्मा॑नुषाः । इ॒ष्टं च॑ वी॒तं च॑ । उ॒भे च॑ नो द्यावा॑पृथि॒वी । अ॒गंह॑सस्पाताम् ।
इ॒हग॑तिर्वा॒मस्ये॑दं च । नमो॑ दे॒वेभ्यः ॥
हर॑ हर॒ नमः॑ पार्वती-पतये, हर॑ हर॒ महा॑देव ॥

महान्यासः

॥ श्रिरुद्रनाम त्रिशति ॥

नमो हिरण्यबाहवे नमः । सेनान्ये नमः । दिशां च पतये नमः ।
नमो वृक्षेभ्यो नमः । हरिकेशेभ्यो नमः । पशूनां पतये नमः ।
नमः सस्विञ्जराय नमः । त्विषीमते नमः । पथीनां पतये नमः ।
नमो बभ्रुशाय नमः । विव्याधिने नमः । अन्नानां पतये नमः ।
नमो हरिकेशाय नमः । उपवीतिने नमः । पुष्टाणां पतये नमः ।
नमो भवस्य हेत्यै नमः । जगतां पतये नमः । नमो रुद्राय नमः ।
आतताविने नमः । क्षेत्राणां पतये नमः । नमः सूताय नमः ।
अहन्याय नमः । वनानां पतये नमः । नमो रोहिताय नमः ।
स्थपतये नमः । वृक्षाणां पतये नमः । नमो मन्त्रिणे नमः ।
वाणिजाय नमः । कक्षाणां पतये नमः । नमो भुवन्तये नमः ।
वारिवस्कृताय नमः । ओषधीनां पतये नमः । नम उच्चैर्घोषाय नमः ।
आक्रन्दयते नमः । पत्तीनाम् पतये नमः । नमः कृत्स्नवीताय नमः ।
धावते नमः । सत्वनां पतये नमः ॥ ३८

नमः सहमानाय नमः । निव्यादिने नमः । आव्याधिनीनां पतये नमः ।
नमः ककुभाय नमः । निषंगिणे नमः । स्तेनानां पतये नमः ।
नमो निषंगिणे नमः । इषुधिमते नमः । तस्कराणां पतये नमः ।
नमो वञ्चते नमः । परिवञ्चते नमः । स्तायूनां पतये नमः ।

महान्यासः

नमो॑ नि॒चे॒रवे॑ नमः॑ । परि॒च॒राय॑ नमः॑ । अ॒र॒ण्य॒नां॑ प॒तये॑ नमः॑ ।
नमः॑ सृ॒का॒वि॒भ्यो॑ नमः॑ । जि॒घा॒ग्ं॒स॒द्भ्यो॑ नमः॑ । मु॒ष्ण॒तां॑ प॒तये॑ नमः॑ ।
नमो॑ऽसि॒म॒द्भ्यो॑ नमः॑ । न॒क्तं॑ च॒र॒द्भ्यो॑ नमः॑ । प्र॒कृ॒न्त॒नां॑ प॒तये॑ नमः॑ ।
नम॑ उ॒ष्णी॒षिणे॑ नमः॑ । गि॒रि॒च॒राय॑ नमः॑ । कु॒लु॒ञ्च॒नां॑ प॒तये॑ नमः॑ ।
नम॑ इ॒षु॒म॒द्भ्यो॑ नमः॑ । ध॒न्वा॒वि॒भ्यश्च॑ नमः॑ । वो॒ नमः॑ ।
नम॑ आ॒त॒न्वा॒ने॒भ्यो॑ । प्र॒ति॒द॒धा॒ने॒भ्यश्च॑ नमः॑ । वो॒ नमः॑ ।
नम॑ आ॒य॒च्छ॒द्भ्यो॑ नमः॑ । वि॒सृ॒ज॒द्भ्यश्च॑ नमः॑ । वो॒ नमः॑ ।
नमो॑ऽस्य॒द्भ्यो॑ नमः॑ । वि॒ध्य॒द्भ्यश्च॑ नमः॑ । वो॒ नमः॑ ।
नम॑ आ॒सी॒ने॒भ्यो॑ नमः॑ । श॒या॒ने॒भ्यश्च॑ नमः॑ । वो॒ नमः॑ ।
नमः॑ स्व॒प॒द्भ्यो॑ नमः॑ । जा॒ग्र॒द्भ्यश्च॑ नमः॑ । वो॒ नमः॑ ।
नम॑ स्ति॒ष्ठ॒द्भ्यो॑ नमः॑ । धा॒व॒द्भ्यश्च॑ नमः॑ । वो॒ नमः॑ ।
नम॑ स्स॒भा॒भ्यो॑ नमः॑ । स॒भा॒प॒ति॒भ्यश्च॑ नमः॑ । वो॒ नमः॑ ।
नमो॑ अ॒श्व॑भ्यो॑ नमः॑ । अ॒श्व॑प॒ति॒भ्यश्च॑ नमः॑ । वो॒ नमः॑ ॥ ८९

नम॑ आ॒व्य॒धि॒नी॒भ्यो॑ नमः॑ । वि॒वि॒ध्य॒न्ती॒भ्यश्च॑ नमः॑ । वो॒ नमः॑ ।
नम॑ उ॒ग॒णा॒भ्यो॑ नमः॑ । तृ॒ग्ं॒ह॒ती॒भ्यश्च॑ नमः॑ । वो॒ नमः॑ ।
नमो॑ गृ॒त्से॒भ्यो॑ नमः॑ । गृ॒त्स॒प॒ति॒भ्यश्च॑ नमः॑ । वो॒ नमः॑ ।
नमो॑ ब्रा॒ते॑भ्यो॑ नमः॑ । ब्रा॒त॒प॒ति॒भ्यश्च॑ नमः॑ ॥ १०० ॥ वो॒ नमः॑ ।
नमो॑ ग॒णे॒भ्यो॑ नमः॑ । ग॒ण॒प॒ति॒भ्यश्च॑ नमः॑ । वो॒ नमः॑ ।

महान्यासः

नमो॑ वि॒रूपे॑भ्यो॒ नमः॑ । वि॒श्वरूपे॑भ्यश्च॒ नमः॑ । वो॒ नमः॑ ।

नमो॑ म॒हद्भ्यो॑ नमः॑ । क्षु॒ल्लके॑भ्यश्च॒ नमः॑ । वो॒ नमः॑ ।

नमो॑ र॒थिभ्यो॑ नमः॑ । अ॒रथे॑भ्यश्च॒ नमः॑ । वो॒ नमः॑ ।

नमो॑ रथे॑भ्यो॒ नमः॑ । रथ॑पतिभ्यश्च॒ नमः॑ । वो॒ नमः॑ ।

नम॑स्सेना॑भ्यो॒ नमः॑ । से॒ननि॑भ्यश्च॒ नमः॑ । वो॒ नमः॑ ।

नमः॑ क्ष॒त्तृभ्यो॑ नमः॑ । सं॒ग्रही॑तृभ्यश्च॒ नमः॑ । वो॒ नमः॑ ।

नम॑स्तक्ष॑भ्यो॒ नमः॑ । रथ॑कारेभ्यश्च॒ नमः॑ । वो॒ नमः॑ ।

नमः॑ कु॒लाले॑भ्यो॒ नमः॑ । क॒मरि॑भ्यश्च॒ नमः॑ । वो॒ नमः॑ ।

नमः॑ पु॒ञ्जिष्टे॑भ्यो॒ नमः॑ । नि॒षादे॑भ्यश्च॒ नमः॑ । वो॒ नमः॑ ।

नम॑ इ॒षुकृ॑द्भ्यो॒ नमः॑ । ध॒न्वकृ॑द्भ्यश्च॒ नमः॑ । वो॒ नमः॑ ।

नमो॑ मृ॒गयु॑भ्यो॒ नमः॑ । श्व॒निभ्य॑श्च॒ नमः॑ । वो॒ नमः॑ ।

नमः॑ श्व॑भ्यो॒ नमः॑ । श्व॑पतिभ्यश्च॒ नमः॑ । वो॒ नमः॑ ॥ १४०

नमो॑ भ॒वाय॑ च॒ नमः॑ । रु॒द्राय॑ च॒ नमः॑ । नम॑श्श॒र्वाय॑ च॒ नमः॑ ।

प॒शुप॑तये च॒ नमः॑ । नमो॑ नी॒लग्री॑वाय च॒ नमः॑ । शि॒तिक॑ण्ठाय च॒ नमः॑ ।

नमः॑ क॒पर्दि॑ने च॒ नमः॑ । व्यु॒प्तके॑शाय च॒ नमः॑ । नम॑स्सह॒स्राक्ष॑ाय च॒ नमः॑ ।

श॒तध॑न्वने च॒ नमः॑ । नमो॑ गि॒रिशा॑य च॒ नमः॑ । शि॒पिवि॑ष्टाय च॒ नमः॑ ।

नमो॑ मी॒ढुष्ट॑माय च॒ नमः॑ । इ॒षुम॑ते च॒ नमः॑ । नमो॑ ह॒स्वाय॑ च॒ नमः॑ ।

वा॒मना॑य च॒ नमः॑ । नमो॑ बृ॒हते॑ च॒ नमः॑ । वर्षी॑यसे च॒ नमः॑ ।

महान्यासः

नमो॑ वृ॒द्धाय॑ च॒ नमः॑ । सं॒वृ॒ध्वने॑ च॒ नमः॑ । नमो॑ अ॒ग्रियाय॑ च॒ नमः॑ ।
प्र॒थ॒माय॑ च॒ नमः॑ । नम॑ आ॒शवे॑ च॒ नमः॑ । अ॒जि॒राय॑ च॒ नमः॑ ।
नमः॑ शी॒घ्रियाय॑ च॒ नमः॑ । शी॒भ्याय॑ च॒ नमः॑ । नम॑ ऊ॒र्म्याय॑ च॒ नमः॑ ।
अ॒व॒स्व॒न्याय॑ च॒ नमः॑ । नमः॑ स्त्रो॒त॒स्याय॑ च॒ नमः॑ । द्वी॒प्याय॑ च॒ नमः॑ ॥ १७०

नमो॑ ज्ये॒ष्ठाय॑ च॒ नमः॑ । क॒नि॒ष्ठाय॑ च॒ नमः॑ । नमः॑ पू॒र्वजाय॑ च॒ नमः॑ ।
अ॒प॒र॒जाय॑ च॒ नमः॑ । नमो॑ म॒ध्य॒माय॑ च॒ नमः॑ । अ॒प॒ग॒ल्भाय॑ च॒ नमः॑ ।
नमो॑ ज॒घ॒न्याय॑ च॒ नमः॑ । बु॒ध्नियाय॑ च॒ नमः॑ । नमः॑ सो॒भ्याय॑ च॒ नमः॑ ।
प्र॒ति॒स॒र्याय॑ च॒ नमः॑ । नमो॑ या॒म्याय॑ च॒ नमः॑ । क्षे॒म्याय॑ च॒ नमः॑ ।
नम॑ उ॒र्व॒र्याय॑ च॒ नमः॑ । ख॒ल्याय॑ च॒ नमः॑ । नमः॑ इ॒लो॒क्याय॑ च॒ नमः॑ ।
अ॒व॒सा॒न्याय॑ च॒ नमः॑ । नमो॑ व॒न्याय॑ च॒ नमः॑ । क॒क्ष्याय॑ च॒ नमः॑ ।
नमः॑ श्र॒वाय॑ च॒ नमः॑ । प्र॒ति॒श्र॒वाय॑ च॒ नमः॑ । नम॑ आ॒शु॒षे॒णाय॑ च॒ नमः॑ ।
आ॒शु॒र॒थाय॑ च॒ नमः॑ । नमः॑ शू॒राय॑ च॒ नमः॑ । अ॒व॒भि॒न्दते॑ च॒ नमः॑ ।
नमो॑ व॒र्मि॒णे च॒ नमः॑ । व॒रू॒थि॒ने च॒ नमः॑ । नमो॑ बि॒ल्मि॒ने च॒ नमः॑ ।
क॒व॒चि॒ने च॒ नमः॑ । नम॑ इ॒श्रु॒ताय॑ च॒ नमः॑ । श्रु॒त॒से॒नाय॑ च॒ नमः॑ ॥ २००

नमो॑ दु॒न्दु॒भ्याय॑ च॒ नमः॑ । आ॒ह॒न॒न्याय॑ च॒ नमः॑ । नमो॑ धृ॒ष्ण॒वे च॒ नमः॑ ।
प्र॒मृ॒शाय॑ च॒ नमः॑ । नमो॑ दू॒ताय॑ च॒ नमः॑ । प्र॒हि॒ताय॑ च॒ नमः॑ ।
नमो॑ नि॒ष॒ङ्गि॒णे च॒ नमः॑ । इ॒षु॒धि॒मते॑ च॒ नमः॑ । नम॑ स्ती॒क्ष्णो॒षवे॑ च॒ नमः॑ ।

महान्यासः

आ॒यु॒धि॒ने॒ च॒ नमः॑ । नमः॑ स्वा॒यु॒धाय॑ च॒ नमः॑ । सु॒ध॒न्व॒ने॒ च॒ नमः॑ ।
नमः॑ सू॒त्याय॑ च॒ नमः॑ । प॒थ्याय॑ च॒ नमः॑ । नमः॑ का॒त्याय॑ च॒ नमः॑ ।
नी॒प्याय॑ च॒ नमः॑ । नम॑स्सू॒द्याय॑ च॒ नमः॑ । सर॑स्याय च॒ नमः॑ ।
नमो॑ ना॒द्याय॑ च॒ नमः॑ । वै॒श॒न्ताय॑ च॒ नमः॑ । नमः॑ कू॒प्याय॑ च॒ नमः॑ ।
अ॒व॒द्याय॑ च॒ नमः॑ । नमो॑ वर्ष्पाय॑ च॒ नमः॑ । अ॒व॒र्ष्याय॑ च॒ नमः॑ ।
नमो॑ मे॒घ्याय॑ च॒ नमः॑ । वि॒द्यु॒त्याय॑ च॒ नमः॑ । नम॑ ई॒ध्रियाय॑ च॒ नमः॑ ।
आ॒त॒प्याय॑ च॒ नमः॑ । नमो॑ वा॒त्याय॑ च॒ नमः॑ । रे॒ष्मियाय॑ च॒ नमः॑ ।
नमो॑ वा॒स्त॒व्याय॑ च॒ नमः॑ । वा॒स्तु॒पाय॑ च॒ नमः॑ ॥ २३२

नम॑स्सो॒माय॑ च॒ नमः॑ । रु॒द्राय॑ च॒ नमः॑ । नम॑स्ता॒म्राय॑ च॒ नमः॑ ।
अ॒रु॒णाय॑ च॒ नमः॑ । नमः॑ श॒ङ्गाय॑ च॒ नमः॑ । प॒शु॒प॒तये॑ च॒ नमः॑ ।
नम॑ उ॒ग्राय॑ च॒ नमः॑ । भी॒माय॑ च॒ नमः॑ । नमो॑ अ॒ग्रे॒व॒धाय॑ च॒ नमः॑ ।
दू॒रे॒व॒धाय॑ च॒ नमः॑ । नमो॑ ह॒न्त्रे॑ च॒ नमः॑ । ह॒नी॒य॒से॑ च॒ नमः॑ ।
नमो॑ वृ॒क्षे॒भ्यो॑ नमः॑ । हरि॑केशे॒भ्यो॑ नमः॑ । नम॑स्ता॒राय॑ नमः॑ ।
नम॑श्शं॒भवे॑ च॒ नमः॑ । म॒यो॒भवे॑ च॒ नमः॑ । नम॑श्शं॒कराय॑ च॒ नमः॑ ।
म॒य॒स्कराय॑ च॒ नमः॑ । नमः॑ शि॒वाय॑ च॒ नमः॑ । शि॒व॒तराय॑ च॒ नमः॑ ।
नम॑स्ती॒र्थ्याय॑ च॒ नमः॑ । कू॒ल्याय॑ च॒ नमः॑ । नमः॑ पा॒र्याय॑ च॒ नमः॑ ।
अ॒वा॒र्याय॑ च॒ नमः॑ । नमः॑ प्र॒तर॒णाय॑ च॒ नमः॑ । उ॒त्त॒र॒णाय॑ च॒ नमः॑ ।
नम॑ आ॒ता॒र्याय॑ च॒ नमः॑ । आ॒ला॒द्याय॑ च॒ नमः॑ । नमः॑ श॒ष्याय॑ च॒ नमः॑ ।

महान्यासः

फे॒न्याय॑ च॒ नमः॑ । नमः॑ सि॒क्त्याय॑ च॒ नमः॑ । प्र॒वा॒ह्याय॑ च॒ नमः॑ ॥ २६५

नम॑ इ॒रि॒ण्याय॑ च॒ नमः॑ । प्र॒प॒थ्याय॑ च॒ नमः॑ । नमः॑ किँ॒शिलाय॑ च॒ नमः॑ ।

क्ष॒य॒णाय॑ च॒ नमः॑ । नमः॑ क॒पर्दि॑ने च॒ नमः॑ । पु॒ल॒स्तये॑ च॒ नमः॑ ।

नमो॑ गो॒ष्याय॑ च॒ नमः॑ । गृ॒ह्याय॑ च॒ नमः॑ । नम॑स्त॒ल्प्याय॑ च॒ नमः॑ ।

गे॒ह्याय॑ च॒ नमः॑ । नमः॑ का॒ट्याय॑ च॒ नमः॑ । ग॒ह्व॒रे॒ष्ठाय॑ च॒ नमः॑ ।

नमो॑ हृ॒द॒य्याय॑ च॒ नमः॑ । नि॒वे॒ष्याय॑ च॒ नमः॑ । नमः॑ पा॒गं॒स॒व्याय॑ च॒ नमः॑ ।

र॒ज॒स्याय॑ च॒ नमः॑ । नमः॑ शु॒ष्प्याय॑ च॒ नमः॑ । ह॒रि॒त्याय॑ च॒ नमः॑ ।

नमो॑ लो॒प्याय॑ च॒ नमः॑ । उ॒ल॒प्याय॑ च॒ नमः॑ । नम॑ ऊ॒र्व्याय॑ च॒ नमः॑ ।

सू॒र्म्याय॑ च॒ नमः॑ । नमः॑ प॒र्ण्याय॑ च॒ नमः॑ । प॒र्ण॒श॒द्याय॑ च॒ नमः॑ ।

नमो॑प॒गुर॑मा॒णाय॑ च॒ नमः॑ । अ॒भि॒घ्न॒ते च॒ नमः॑ । नम॑ आ॒क्खि॒द॒ते च॒ नमः॑ ।

प्र॒क्खि॒द॒ते च॒ नमः॑ । नमो॑ वो॒ नमः॑ । कि॒रि॒के॒भ्यो नमः॑ ।

दे॒वाना॑गं॒ हृ॒दये॑भ्यो॒ नमः॑ । नमो॑ वि॒क्षी॒णके॑भ्यो॒ नमः॑ ।

नमो॑ वि॒चि॒न्व॒त्के॑भ्यो॒ नमः॑ । नम॑ आ॒नि॒र्ह॒ते॑भ्यो॒ नमः॑ ।

नम॑ आ॒मी॒व॒त्के॑भ्यो॒ नमः॑ ॥ ३००

ॐ भ॒वाय॑ दे॒वाय॑ नमः ।

ॐ श॒र्वाय॑ दे॒वाय॑ नमः ।

ॐ ई॒शाना॑य दे॒वाय॑ नमः ।

ॐ प॒शु॒प॒तये॑ दे॒वाय॑ नमः ।

ॐ रु॒द्राय॑ दे॒वाय॑ नमः ।

ॐ भ॒वस्य॑ दे॒वस्य॑ प॒त्न्यै नमः ।

ॐ श॒र्वस्य॑ दे॒वस्य॑ प॒त्न्यै नमः ।

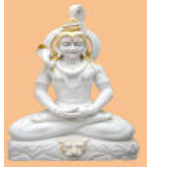
ॐ ई॒शान॑स्य दे॒वस्य॑ प॒त्न्यै नमः ।

ॐ प॒शु॒प॒तेः दे॒वस्य॑ प॒त्न्यै नमः ।

ॐ रु॒द्रस्य॑ दे॒वस्य॑ प॒त्न्यै नमः ।

महान्यासः

ॐ उग्राय देवाय नमः ।
ॐ भीमाय देवाय नमः ।
ॐ महते देवाय नमः ॥

ॐ उग्रस्य देवस्य पत्न्यै नमः ।
ॐ भीमस्य देवस्य पत्न्यै नमः ।
ॐ महतो देवस्य पत्न्यै नमः ।